

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes

Segedszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekk száma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

Öreg bajtársak.

Másfélszáz nyugállományú bajtársunk jutott a közelmúltban igen fontos és tisztos megbízatáshoz: a közellátási minisztérium járási közellátási ellenőrökké nevezte ki őket. Tudjuk, hogy a kiválogatás a tényleges szolgálat alatt kapott, elsőrendű minősítések alapján történt meg. A létszám másik felét másokkal töltötték ki, nem azért azonban, mintha bajtársaink közül többen nem lettek volna erre alkalmasak, hanem aránytartás érdekében.

Nemcsak kitüntető megbízatást, nemcsak tisztos kenyeret kapott ez a másfélszáz bajtárs, hanem a megbízatás tényével újabb elismerését annak, hogy csendőri szolgálatuk alatt egész emberek, teljes értékű munkásai voltak a magyar életnek. Büszke lehet erre nemcsak minden érdekelt, de arra figyelemmel, hogy a járási közellátási ellenőrökké kinevezettek fele nyugállományú bajtárs, a testület is.

A nyugállományú bajtársak megbízatása a szerencsés intézkedések egyike volt: aki ily megoldásra határozta el magát, az tisztában volt a falu és a csendőr közötti kapcsolatokkal és azzal, hogy a csendőrkézre bízott dolgok biztosabban haladnak a jó, a teljes megoldás felé, már pedig a közellátás óriási fontosságú feladatai mindennél előbbrevalók s azoknak minél simább, de amellet fészes megoldása ma háborúdöntő kérdés.

Ennek a munkának a szolgálatába állanak nyugállományú bajtársaink és bizonyosak vagyunk afelől, hogy a maguk hatáskörében teljes értékű munkát fognak végezni. Nem lehet azonban őket magukra hagynunk!

Meggyőződésünk ugyanis, hogy amikor megkezdtek a szolgálataikat, amikor elfoglalták helyeiket, első gondolatuk az volt, hogy a körletük minden tényleges csendőr bajtársa melléjük fog állani és mellettük lesz. Nagyon is tisztában vannak azzal, hogy csendőri támogatás, — pontosság, fáradhatatlanság, teljes odaadás — nélkül az ő csendőri tartalmú munkájuk nem egész. A maguk életéből tudják, hogy úgy lehet jó munkát végezni, ha minden arra való erő együtt van és bizonyára tudják azt is, hogy — amint mondtunk — új munkakörük ma megelőző fontosságában minden mást!

Tisztában vannak tehát a rájuk rótt és a vállalt munkának a horderejével és kihatásaival, de ezzel tisztában kell lenniök azoknak is, akikre számítanak ők, valamennyi bajtársnak is. Ezért hangsúlyozzuk itt, hogy a feladat, amit vállaltak, nem választható el a csendőrök munkájától. A két szerv egymásra van utalva.

A közellátási járási ellenőr az őrsnek, a nyomozóknak az embere és viszont. Egymással a legszorosabb kapcsolatot kell tartani. (Magától értetődően azokkal is, akik nem nyugállományú bajtársak.) Azt a hálót ugyanis, amit az ellenfél szőtt a magyar nyugalom, a magyar élet megbénítására, csak akkor lehet szétszaggatni, ha olyan hálóval vesszük körül, aminek a szálai a melléktekintetek nélküli kérlelhetetlen szigor és a kíméletlenség acélszálaiból vannak s annak minden atomja a haza sorsának jórafordítása szándékából kovácsolódott.

Ennek a hálónak legszorgalmasabb munkása a magyar csendőr egyenkint és összesen, valamint azok a csendőrök, akik levetették ugyan a megkülönböztető egyenruhát, de nem vetették le, — mert arra senki sem képes, ha egyszer csendőr volt, — nem vetették le a lelkükben megizmosodott erkölcsi felfogás gyümölcseit. Ezek a nyugállományú bajtársak, akik ime, ismét keztenyujtanak a ténylegesek felé s ebben a kéznyujtásban ott van a fénylő hit, hogy együttesen előbbrevihetik sorsunk jórafordulását.

Megannyi szilárd pont a hálóban ennek a kis seregnek minden tagja, a járőrök, az őrsök részére kitaposott út vezessen hozzájuk. Ezt nemcsak a szolgálat szokásszerű ellátása kívánja, de annál sokkal több: a közellátás rendjének megtartása és jobbátétele. Ez az alapfeltétele minden egyéb csendőri szolgálatnak, de minden más életműködésnek is. Nem a rendes viszonyokban megszokottá vált egyéni szükségletek, kívánságok, igények kielégítéséről van szó akkor, ha a közellátás rendjéről beszélünk, hanem a korlátozottságok nyugodt megtartásáról. Az egyén könnyen hajlamos érdekeiért elfeledkezni közösségi kötelességéről, különösen, ha legközvetlenebb érdekeiről van szó. Ezek a ma harcában egyre szigorúbb korlátok közé jutnak, s minél több a korlátozás, annál könnyebb prédát lát ölébe hullni a szembenálló tábor, amelynek arcát és szándékait jól ismerjük.

Ha a közellátás rendjének megtartásáról van tehát szó, akkor az itthoni harc legkeményebbjéről beszélünk s ebben minden állásunkat jól kell védeni, kiéptíteni, megerősíteni. Ebben a harcban az öreg bajtársak kiváló csatáraink lesznek!

A csendőr hivatástudat.

Írta: dr. TEGZES ERNŐ százados.

„A csendőr az államhatalom képviselője, a törvényes rend és belső béke támasza, az ország közbiztonságának őre, az állam és nemzet bizalmának letéteményese.“

(Csendőrségi szolgálati utasítás 71. pontja.)

Bevezető.

Az emberiséget sokmillió éves élete folyásában általában az a törekvés vezérelte, hogy a természettől elszakadva, de abban megmaradva: a világot a saját képére formálja. Testi-lelki erőit, a leleményességét és cselekvő fáradozását vetette latba, hogy a természet adományait élete biztosítása céljából megszerezze, megváltoztassa és mennyiségükben növelje. A búzát így veti el, learatja, liszté őröli, hogy azután kenyér formájában elfogyassza. A természet kincseiért harcolnia kellett, érvényesülnie az élők világában, hogy hatalmat szerezzen az összes élő és holt erők felett. A megszerzett hatalom azonban magányossá tette a világban, ezért nézett életének másféle berendezése után. Végzet keresve a Földön túlra nézett, hogy a pusztá létfenntartáson túl nagyobb, szebb és vígasztalóbb eszményeket valósítson meg.

Az ember tehát a földön áll, melyen életét a többi élőlény leigázásával és minden erő saját szolgálatába állításával, örökös harccal biztosítja. Ezt az életharcot azonban a szebb, tisztább és nemesebb eszmények utáni

sóvárgás teszi elviselhetővé és a remény, hogy a célt mégis eléri: ad az embernek boldogságot.

Az emberiség törekvéseit ez a két elv irányította mindig: létezni és embernek lenni. Ezt eddig történetnek tanúsága szerint sokféle módon próbálta megvalósítani. Az utóbbi száz évben az egyéni szabadság és a hasznosság elve került szembe azzal a felfogással, hogy az ember csak akkor lehet igazán boldog, ha az a közösség, melyben él, boldog. Az első elv azt állította, hogy minden embernek, mint gondolkodó lénynek joga van önmaga felett rendelkeznie és életét úgy berendeznie, ahogyan akarja. A földön pedig egyébként csak annak van értelme, mely az ember szempontjából hasznos. Ezt a felfogást meg is valósították. Egyes emberek a maguk céljaira fordították a természet kincseit, kizsárolásukra gépeket állítottak munkába, hogy a termelést fokozzák. Megindult a hajsza a hatalom és a kényelem biztosítója, a Pénz felé, mely a termelés eszközei közül aranyborjúként imádott istenséggé vált.

Nyilvánvaló, hogy világunk ma anyagias gondolkodásmódjával eltávolodott azoktól az eszményeitől, melyeknek elérése jelenti csupán a boldogságot. Minden vágya a pénzszerzés, a könnyű életlehetőségek biztosítása és ebben a testet-lelket pusztító hajszában nem tekint embertársaira, arra a közösségre, melybe tartozik, hanem rideg önzéssel és örökös számíttással csak a saját érdekeivel törődik. Ezért boldogtalan. A boldogság utáni vágy azonban kiolthatatlanul benne ég az emberben és ez ösztönzi, hogy térjen le a helytelen útról. Vissza kell térnie a közösség, a nemzet, a Haza

Rákóczi hadiújságjától napjaink tábori újságjáig.

Írta és a Rádióban felolvasta: LUKÁCS JÓZSEF.

Napjainkban többször előfordul, hogy a napilapok, folyóiratok hasábjain a harctéren szerkesztett „Tábori Újság“-gal találkozunk. Színes tudósítások adnak hírt katonáink életéről, s arról a népszerűségről, melyet a mai háborúk tábori újságja szerzett magának honvédekünk között.

Kevesen tudják, hogy a tábori újságiradalomnak általában a magyar katonai sajtónak rendkívül gazdag 236 esztendő múltja van.

Az első magyar hadiújságot, mely egyszersmind az első magyar újság volt, Eszterházy Antal kuruc altábornagy javaslatára II. Rákóczi Ferenc, a magyar nép szabadságeszményének egyik legkimagaslóbb alakja és hadvezére adta ki. Rákóczi szabadságharca idején u. i. megjelent Bécsben egy „Wienerisches Diarium“ c. németnyelvű osztrák lap, mely az akkori osztrák császári ház felfogásának szellemében, a magyar szabadságharcról állandóan lekicsinylőleg és otromba módon nyilatkozott. Sőt, nem egy esetben a magyar vezéreket tudatlanoknak, barbároknak nevezte. A bécsi zsoldban álló újságnak ezt a vérlázító magatartását természetesen sem a Nagyságos Fejedelem, sem vezérei nem tűrhették télen. 1705 tavaszán megindították tehát a „Mercurius Hungaricus“ c. lapot, mely eleinte hetenként, később havonként jelent meg s 1711 tavaszáig sikerrel szállt szembe a hazug tudósításokat közlő osztrák lappal. A hadiújságot természetesen nem magyar, hanem latin nyelven nyomták, mert hiszen a főcél: a művelt Európa felvilágosítása volt, ehhez pedig olyan nyelvet kellett választani, amit az egész művelt világ megért.

Nagy vesztesége a magyar sajtótudománynak és hadtörténelemnek, hogy Rákóczi hat éven át élt hadiújságját eddig csak hat példányban sikerült felkutatnunk. A többi számok évszázadok óta lappanganak valahol külföldön vagy valami magyar könyvtár ismeretlen mélyén.

Amikor II. Rákóczi Ferenc a Mercurius Hungaricus megindította, még nem gondolhatott arra, hogy ezzel egy későbbi kor katonai hírlapiradalmának alapját vetette meg. Ez a cselekedete tehát még élesebben ki-domborítja előttünk hadvezéri képességeit, mert hiszen ő volt az első katonai Magyarországon, aki felismerte és a győzelem érdekében felhasználta a sajtó irányító hatalmát. Azóta az idő igazolta a Nagyságos Fejedelmet és ötletes tábornagyát: Eszterházy Antalt.

Másodszor 1789-ben jelent meg Magyarországon katonai jellegű sajtótermék. Görög Demeter és Kerekes Sámuel „Hadi és más nevezetes történetek“ c. lapja. A lap szerkesztői már írók voltak a szó szoros értelmében s mint ilyenek, természetesen „érdekességre és figyelmet megragadó eseményekre“ építették lapjukat. Az akkori idő legizgalmasabb eseménye II. József török hadjárata volt s így a lap haditudósításokkal indult. Ez volt az első magyar nyelvű haditudósítás. A szerkesztők tehetőségére és nemes törekvéseire vall, hogy amikor a háború csitulásaival kifogytak a haditörténetekből, a magyar nyelv és a tehetséges magyar ifjúság felkarolására vállalkoztak — sikerrel.

A. könyörtelen osztrák cenzura azonban minden magyar megmozdulás elé gátat vetett s így magyarul írni és magyar lapot szerkeszteni még mindig elég kockázatos vállalkozás volt. Éles fényt vet az akkori sajtóviszonyokra az a tény, hogy 1802-ben két újságíró — Zsarnóczy Jánost és Mikola Istvánt — kivégeztek.

szolgáltatára és vissza kell taszítani a pénzt, az aranyborjút a többi termelési eszközök közé. Ez a visszatérési kívánság szükségessé teszi, hogy minden ember önérdkeit háttérbe szorítva, áldozatos lélekkel és kötelességérzettel álljon a közössége, hazája szolgálatába. Csak ez az egyetlen út vezetheti őt a megelégedett élethez, a boldogsághoz.

A nemzeti közösség egyik igen fontos hivatásvalalója a csendőr. Nem lehet tehát anyagias az a cél, mely élete vezérlő csillaga. Önérdkeit háttérbe kell szorítani a Hazá érdekei mögött és az a hála, mellyel tiszta, becsületos és áldozatos szolgálatteljesítéséért a nemzet illeti, — teheti csupán boldoggá. Ha a csendőr, ez az éles kard ilyen eszményeket szolgál, nem lehet olyan megpróbáltatás, mely megrendítheti. A csendőrség az egyik sziklakő, melyen az ország biztonsága, cselekvési lehetősége él és ez a szikla, bármit hozzon is sorsunk: szikla marad.

A közösség szolgálatára hivatás. A csendőri szolgálat tehát hivatás. Ismerjük meg hivatásunkat, hogy úgy szolgálhassunk, ahogyan szívünk-eszünk szerint szolgálunk kell.

A hivatás és a hivatástudat fogalma általában.

Az élet nem más, mint folytonos tevékenység. Szervezetünk állandóan tevékenykedik, hogy önmagát fenntartsa. A benne levő erők, ösztönök útján unszol bennünket, hogy élelemmel ellássuk és megvédjük. Érzéseink útján közli velünk, ha valamit akar, valami baja van, de azt is, ha elégedett. (Ezek a közérzéseink.)

Kiss Károly főhadnagyot pedig kegyelemből ötévi várfogságra ítélték, mert — állítólag — sajtó útján felségértést követtek el.

Nem csoda, ha 1803-ban, az időközben átalakult „Hadi és más nevezetes történetek” is megszűnt. A honvédelem gondolata csak lassú pislákolással mert csirázni a hazafias magyarok lelkében, míg végre hosszú szünet után, az 1830-as években történt egy bátortalan kísérlet a katonai hírlapirodalom feltámasztására, amikor *Virág János strázsamester* Sopron megye támogatását kérte a „*Tudományos Hadász*” c. lap megindításához. Semmi adatunk nincs arra, hogy a lap meg is jelent.

A sajtószabadság első nagy eredménye, az 1791-i francia alkotmány óta már Európa légkörében élt s ez nem hagyta elaludni a nemzeti gondolatot. A függetlenségi harc már Magyarországon is előrevetette lángcsóváit, a feszültség állandóan nőtt, míg végre 1848 március 15-én Magyarországnak is meghozta az áhított sajtószabadságot.

A magyar nemzeti hadsereg megteremtésén fáradozók, szinte ösztönös sóvárgással várták a katonai sajtó megszületését, illetve továbbfolytatását. Nem vártak hiába. A katonai hírlapirodalom fő jellemvonásai: a *biteles harctéri tudósítás, az ellenséges propaganda ellensúlyozása s a vitézi eszmények ébrentartására irányuló törekvés* a 48-as függetlenségi harcok idején is megteremtették a kor katonai hírlapjait s ezzel mintegy összekapcsolták az időben egymástól távolos hadtörténelmi korszakokat.

1848 decemberében Bem tábornok hívta életre Erdélyben az új katonai lapot, „*Honvéd*” címmel. 1849 május 27-én Csikszeredán, Biró Sándor honvédszáza-

Az ösztönök és érzések felett uralkodik az értelem, mely az akarat segítségével fegyelmezi őket. Mert, míg az állat csak ösztönei szavára hallgat és minden tevékenységét az ő szolgálatukba állítja, addig az ember értelme nem elégszik meg ennyivel. Ösztönös érdeklődése gondolkodásra készíti, hogy összefüggéseket keressen minden között, ami létezik és történik. Kikutatja a dolgok lényegét és a történések indítékait. Így tapasztalatokat gyűjt össze, melyekből új dolgokat, új helyzeteket képes teremteni, alkotni. Testünket ezért olyan tevékenységek végzésére irányítja, melyek nem egészen felelnek meg ösztöneink kívánságának, sőt sokszor tiltakoznak is ellene. Ezeket azonban akaratunk kiküszöbölheti. Az így létrejövő, bizonyos célra irányuló, kitartó, tehát huzamosabb ideig tartó cselekvéseket nevezük *munkának*. A munka lehet testi vagy szellemi munka, célja mindig az alkotás.

Az ember társas lény, ösztönösen ragaszkodik embertársaihoz, hogy azokkal sorsát megossza. Közös származás, közös sors alapján *közösségeket* hoz létre, melyekben bizonyos cél elérésére szövetkeznek az emberek. Erőiket egyesítik a közös cél érdekében és a szükséges munkát közösen végzik el. A közös cél azonban nemcsak egyfajta munkát, hanem sokféléket követel meg, melyet azután így megosztanak, megszerveznek egymás között. Ez lehetővé teszi, hogy az ember olyan munkakört válasszon magának, mely kedvére való és képességeinek megfelelő. Ezt a munkát, melyet a közönségen belül vállalunk, mert a célját ismerjük, elfogadjuk és szeretjük, sőt egész bensőnk örömmel állapítja meg, hogy nekünk való, nevezük *hivatásnak*. Midőn

dos szerkesztésében megjelent a következő erdélyi katonai sajtótermék, a „*Hadi Lap*” s annak mellékletül az első magyar tűzérési szaklap, a „*Csiki Gyutacs*”, Simó Mózsa szerkesztésében.

A „*Csiki Gyutacs*” napjainkban rendkívül foglalkoztatja a sajtótörténészeket, mert éppen a közelmúltban fedezték fel a ritka és eddig közelebből nem ismert tűzérési szaklap első két számát a magyar Hadi-levéltárban.

Az erdélyiek mellett külön érdem jut osztályrészül ugyancsak a 48-as harcok idejéből a Komáromban, Mack József tűzérőnagy szerkesztésében megjelent „*Komáromi Értesítő*”-nek, mely meglévő csonka példányaival is örök tanuja és kiváló hadtörténelmi forrása maradt a komáromi hősi harcoknak.

A világsi fegyverletétel — sajnos — szinte derekban törte ketté a mindjobban életrekelő katonai hírlapirodalmat. A szabadságharc utáni időszak a katonai lapoknak egyáltalában nem kedvezett. Ritka szerencséje volt annak a kiadónak vagy szerkesztőnek, aki lapengedélyt kapott. A vitézül harcoló honvédek eszményeiket — díszes atillájukkal együtt — elrejtették vagy magukkal vitték az üldöztetés keserű napjaiba. Ezzel magyarázható az a különös jelenség, hogy 1862-ben a magyar honvéd-eszmény egyik kiváló hirdetője és külföldön élt fáklyahordozója, Kápolnay P. István, egykori honvédszázados, Genfben kísérte meg a magyar honvédség eszményét és a tudományos katonai irodalmat gazdagítani, illetve továbbfejlesztetni. Ott indított „*Katonai Hetilap*” címmel egy magyar nyelvű katonaujságot. Alapossággal, nagy képzettséggel és törhetetlen hittel fogott terve keresztülviteléhez. Nagy vesztesége a katonai sajtónak, hogy lapjából

pedig átérezzük, hogy munkánkkal hivatásunkat töltjük be és minden cselekvésünket, egész magatartásunkat és viselkedésünket a cél szeretete hatja át, ez a *hivatástudat*.

Minden embernek van hivatása ezen a földön. Nincs olyan egészséges ember, aki valamely életfeladat elvégzésére alkalmas ne lenne. A hivatást, a vaióban nekünk való munkát, melyre termettünk, először ösztöneink veszik észre: ez a *hajlam*. De megszólalnak érzelmeink is és rokonszenvünket nyilvánítják: ez a *kedv*. A hajlam és a kedv ismerteti meg velünk hivatásunkat és ha a hivatás betöltéséhez ezeken kívül még megfelelő képességeink is jelentkeznek, a hivatást vállalni tudjuk.

Minden embernek dolgoznia kell, hogy megélhessen, de azért is, mert belső nyugtalanság készíti arra, hogy erőt valamely munka elvégzésének szolgálatába állítsa. Ezért választ magának életpályát.

Legtöbb ember rajta kívül álló erők befolyására vagy saját érvényesülési vágyának ösztönzésére olyan munkát vállal el, melyet így szinte kényszerből végez. Az ilyen munka elfáraszt, kimerít, mert nincs meg az a benső támogatás, mint a hivatásnál. A hivatás azonban a legnehezebb terhek elviselését teszi lehetővé, mert szabad lélekkel vállaltuk, teljes testi-lelki összhangban vagyunk vele, tehát nincs szükség kényszerre, hogy elvégezzük. Az így vállalt munka úgy leköti érdeklődésünket, hogy még az éhség és fáradság is figyelmen kívül marad.

A pusztá kötelelességteljesítés elégedetlenné tesz a világgal és önmagunkkal szemben, a hivatás betöltése felemel bennünket.

csak a célkitűzéseket ismerjük, mert a három hónapig élt lapból eddig egyetlen példány sem került elő.

Az 1860-as évek már annyira közelhozták egymáshoz a nemzetet és az uralkodót, hogy minden remény megvolt a katonai sajtó mielőbbi feltámadására. A szabadságharc óta eltelt idő alatt történt kísérletek biztos előjelei voltak a magyar katonai hírlapirodalom második és gazdaságosabb, életerősebb korszakának. A levegőben izzott a magyar honvédség felállításának szent gondolata s ennek természetesen kísérőtársa volt a magyar katonai sajtó is. 1867-ben, az addigra enyhült sajtóviszonyok következtében, a magyar honvédség mielőbbi felállítása érdekében, megindulhatott az *első magyar katonai hetilap*, „*A honvéd*“ címmel, gróf Bethlen Olivér honvédalezredes szerkesztésében. Kápolnay százados is hazatért Genfből s a harcoló katonaujságírók közé állt. Megkezdődött a magyar katonai hírlapirodalom eleven fejlődése. Az első katonai hetilap az idők folyamán mellékleteket is adott, melyek egységesen a magyar honvédség fizikai és szellemi kiképzését szolgálták.

A fiatal magyar honvédség támogatására új lapok születtek. Megindultak a „hivatalos“ lapok is és 1873-ban, szinte az Akadémiával egyidőben megalapították „*A Ludovica Académia Közlönye*“ c. tudományos katonai havi folyóiratot is. Ennek szellemi örököse a mai *Magyar Katonai Szemle*. Az egész vonalon lázas ütemű szerkesztés és erős munka folyt. Mindenki tenni akart valamit a Hazájáért s elsősorban az oly régóta várt magyar honvédségért. Katonai téren minden honvéd és minden polgár átérezte a tanulás és fejlődés szükségességét.

Ezzel magyarázható az a feltűnő különbség is, ami a kiegyezés, illetve a világháború fegyverletétel előtti

A hivatás felismerésének és a már felismert hivatás betöltésének sok akadálya lehet. Ezeket az élethelyzetekben, a viszonyokban, igen sokszor pedig magukban az emberekben találhatjuk meg. Például: Valakinek korán kell kenyeret keresnie. Kedve ellen vállal munkát, melyben elfásul és kényszer-munkás lesz. Vagy: A nagyravágyó szülők nem törődnek a gyermek hajlamaival és olyan pályára nevelik, mely jövedelmezőbb és fényesebb. Vagy: A szülők biztosítani akarják gyermekük jövőjét és nyugdíjas állásba helyezik el. De az emberben magában is lehet olyan nagyravágyás, mely olyan pályára kényszerítheti, ahol többre viheti, többet kereshet. Vannak emberek, akik azért szeretnének csendőrök lenni, mert abban a téves hitben élnek, hogy itt könnyebben élhetnek vagy durva ösztöneiket kiélhetik.

Egészen természetes, hogy az olyan emberek, akik hajlamaik ellenére, akár külső, akár belső ösztönzésre lépnek olyan életpályára, melyen hivatás helyett csak kötelességeket vállalnak, megelégedettek, boldogok igazán sohasem lehetnek. A jobbik eset, ha valaki sok próbálkozás és tapasztalás után mégis megtalálja igazi hivatását.

A hivatás betöltése jelenti a beteljesülést, az igazi cél elérésének a lehetőségét: a boldogságot.

A csendőrhivatás.

A csendőr hivatása szolgálat. Lényeges ismertető jegyeit a tőle követelt teljesítmények szerint három, egymásban szorosan egyesülő körben ismerhetjük fel.

kor és a kiegyezés utáni kor katonai lapjainak száma között mutatkozik. Míg 1849 előtt 144 esztendő alatt 6 katonai lap született, addig a katonai hírlapirodalom második korszakában, 1849 és 1914 között, tehát 65 év alatt 47 új katonai hírlapról vagy folyóiratról tudunk. A számok önmaguk beszélnek. S bár a világháborút megelőző évtizedekben a katonai hírlapirodalom terén erős lanyhulás mutatkozott, azért tényként állapíthatjuk meg, hogy az 1849 és 1914 közötti idő volt az a kor, amikor a katonai hírlap- és folyóiratirodalom rétegződése megtörtént. Lapot kapott a fiatal: a katonai nevelés eszközüil; volt lapja a honvédségnek a polgári társadalom felé is; működtek a haditudósítók úttörői is; erős ütemben fejlődtek a hivatalos és tudományos katonai folyóiratok is; feltűnt az „*Első Magyarországi Hadastyán Ujság*“ is; megjelent az első „*Magyar Csendőr*“; lapot kaptak az akkori honvédtiszthelyettesek „*Az Őrszem*“ címmel és nem maradhattak el a tartalékosok sem, mert lapjuk volt „*Tartalékos Tiszti Közlöny*“ címmel.

Ezt az első rétegződést csak a világháború bontotta meg, illetve tisztította meg a felesleges hajtásoktól.

A magyar hadvezetőség már a világháború első hónapjaiban igyekezett érvényesíteni azokat a gazdag tapasztalatokat, amik az 1705-től eltelt évszázadok alatt a katonai sajtó terén kikristályosodtak. Örök magyar vonás, hogy 1914 októberében olyan helyen kellett éppen a magyar katonának hírlapszerkesztésből vizsgáznia, ahol teljesen magárahagyottan, ellenségtől körülzártan, magyar betűtől, kultúrától és civilizációtól elszakítottan, teljesen a saját ötletességére utaltan kellett megküzdenie a hírlapszerkesztés örök problé-

A legtágabb kör a nemzet, melyért szolgál; a következő az állam, mely a feladatokat meghatározza; végül a csendőrség, mely a szolgálat ellátásához szükséges erőket biztosítja és összefoglalja. A nemzet, az állam és a csendőrség egy-egy közösség, a csendőr tehát midőn nekik szolgál: a Hazát szolgálja.

Az ország területén számbelileg túlsúlyban levő, a történeti határokat kialakító és azokon belül történeti jogokat birtokló, közös fajtulajdonságokkal rendelkező és ugyanazon nyelvet beszélő emberek közössége a nemzet. Ezt a közösséget a jellegzetes fajtulajdonságok és előítélet különbözteti meg más nemzetektől, míg tagjait a közös hazához, a fajtához, az együttéléshez való ragaszkodás és a szövetkezés sorsszerű szükségessége tartja össze. A nemzet tehát olyan mélyreható társulás, mely az embereket teljesen magába öleli és egész életkörnyezetet ad nekik. Ennek a társulásnak legjellemzőbb bélyege a közös sorsvállalás és az életrehalálra szóló összetartozásnak a megnyilatkozása az az érzület, mely a nemzet minden tagjának érzelmi világát, mint állandó meghatározó jellemzi: a *hazaszeretet*.

Más oldalon a nemzet és a nemzetiségek, mint munkaközösség jelenik meg előttünk. Tagjai a közösségen belül különböző életpályákon egyéni célok megvalósítására törekednek. Ezek az egyéni célok és törekvések egy nagy és egymást kiegészítő kört alkotnak a közös célban és törekvésekben. Az egyes emberek munkája nem más, mint a nemzeti munka megosztása, mely tehát sok-sok hivatás egymáshoz épülő köreiből alakul ki. A körülbelül azonos munkakört és feladatot vállaló hiva-

tások képezik a *társadalmi rétegeket* és e rétegek együtt a nemzet munkálkodó és élő közösségét, a *társadalmat*.

A társas együttélés bizonyos szabályokat követel. Az ország lakossága a nemzet és a nemzetiségek által meghatározott feltételek mellett választott képviselői útján ezért olyan jogszabályokat teremt, melyek biztosítják az együttélés lehetőségeit. Ezek a *törvények*, melyeknek végrehajtásához olyan tekintélyre van szükség, mely előtt mindenki meghajol. Ezt a feltétlen tekintélyt a nemzeti közösségen alapuló *állam* jelenti, melynek jellemzői, hogy saját erejéből parancsolni és kényszeríteni tud hatalom és az ország összlakosságára és egész területére kiterjed. Az állam biztosítja a benne élők erkölcsi és anyagi emelkedését és megőrzi mindazon értékeket, melyek nélkül erkölcsi vagy anyagi jólét nem lehetne. Az állam szerveit, hatáskörét és az állampolgároknak a hozzá való viszonyát az *alkotmány* határozza meg, mely a közhatalomban politikai jogok adományozásával az állampolgárokat is részesíti. Ezek az *állampolgári jogok*, melyekkel szemben állanak az *állampolgári köteleességek*.

Az ország és egyben az állam feje a nemzet vezére, a *Kormányzó Úr*, akinek jogait és köteleességeit az alkotmány határozza meg. Hivatása az ország kormányzása, melyben az egész államszervezet és a hadsereg rendelkezésére áll. Ezért Ő a *Hadúr* is.

Az állam tekintélyének biztosítására az alkotmány oly szervezetet létesített, hogy akaratát még kényszereszközökkel is érvényesíteni tudja. Feladata a belső rend fenntartása és az ország tekintélyének megőrzése más országokkal szemben. Az ehhez szükséges és alkal-

máival: a papír, a festék és a betűszükséglet előteremtésével. A vizsga azonban fényesen sikerült.

A Przemysl-ben körülzárt maroknyi védősereg teremtette meg a világháború első magyar táborigadságát. Az a „*Táborigadság*“ örökre beleírta nevét a magyar hírlapirodalom történetébe. Az ott indult táborigadság-irodalom talán egyike a legszínesebb, legváltozatosabb, legkülönlegesebb része a magyar sajtónak. Hadseregek, hadosztályok, ezredek, zászlóaljok, sőt, néha századok is vállalkoztak lapszerkesztésre a lövészárk mélyén s ha figyelembe vesszük a „táborigadságnyomdák“ akkori lehetőségeit, az akkori papírviszonyokat és az akkori lelkiállapotokat, méltán bámulatba ejtethet bennünket a magyar lélek roppant teljesítőképessége, mely a legzordabb orosz hómezőkön, a legszivárabb ellenséges földön vagy a legtávolabbi vadidegen világ fogolyéletében is magyar kultúrát tudott teremteni.

A táborigadságok és a szakirodalom sok helyen bizonyítják, hogy a külföldi államok ezt a teljesítményt — mint annyi sok magyar teljesítményt — nem az utolsók közé sorolják. Valószínűleg ezeknek a régi emlékeknek és a legfrissebb harctéri élményeknek hatása alatt történt az a mostani érdekes kis epizód is, — melyről nemrég adtak hírt a napilapok, — hogy a finn evangélikus katonalelkészek, a szerkesztésükben megjelent „*Otthon és lakótanya*“ című finn katonai újságot magyar nyelvre fordítva 10.000 példányban megküldték az orosz mezőkön harcoló honvédeknek, amit azután a Vitézi Rend Zrinyi Csoportja szerkesztésében megjelenő *Magyar Katonai Újság* úgy viszonzott, hogy remekbeszédett finnnyelvű „*Magyar Katonai Újság*“-gal kedveskedett.

Az elmúlt 236 esztendő több, mint 200 katonai újságja, melyek között olyan is van, amit Magyarországtól 10.000 km-nyire, valahol Keletzibériában szerkesztettek egyetlen példányban a magyar hadifoglyok, messze kiemelkedik a magyar hírlapirodalom történetéből s erre nemcsak a magyar honvédség, hanem a magyarság minden egyes tagja is büszke lehet.

A magyar katonai hírlapirodalom a világháború befejeződése óta is állandó fejlődést mutat, mert leszámítva a 19-es forradalom nehéz és rendkívül bizonytalan időszakát, a korhoz alkalmazkodva hamar megtalálta kifejezési formáit és azt a területet, ahol hatni, alkotni és nevelni tud. A magyar nemzeti hadsereg bölcsője fölött már ott terebélyesedett a magyar katonai sajtó lombosodó fája, melynek leveleire aranybetűkkel írta nevét II. Rákóczi Ferenc, Eszterházy Antal, Bem József, Gömbös Gyula és a többi nagyok és amelynek erősödését annyi sok neves és névtelen úttörő katonai újságíró, haditudósító és vérbeli magyar harcos segítette elő.

Ma, amikor újra nagy nemzetek viharában kell helytállania a magyarságnak, büszkén állapíthatjuk meg, hogy él az örök magyar katonai eszmény, gondolata ott lobog az újságok hasábjain, akár itthon olvassuk azokat a békés, megvédett otthonok ölében, akár a táborigadságnyomdából kerül is hozzánk s a harctéren merítünk friss erőt belőle mindennapi küzdelmeinkhez.

A magyar kard mellett a magyar toll is teljesíti a hivatását s tudjuk mindannyian, hogy a kettő együttműködése a magyarságra mindig dicsőséget hozott.

mas erőt nevezzük *államhatalomnak*. Azon hivatások egyike, mely az államhatalom kifejtéséhez szükséges erőt adja: a *csendőrség*.

A csendőrség egyes csendőrök, több csendőrből álló járőrök és több járőrből álló őrsők, mint erőegységek útján teljesíti feladatát. A csendőr végső fokon, mint az államhatalom harcos erőegysége, külső megnyilatkozásban, mint az államhatalom képviselője jelenik meg. Ebben a minőségben tehát a nemzet egyik olyan tagja, aki nemzete szolgálatában, annak érdekeiért vállalt az államszervezet körében hivatást.

A csendőri hivatás feladatait és ezek végrehajtási módját a törvények, illetve az ezek alapján kiadott utasítások határozzák meg. A nemzet nem ruházhat egyik tagjára sem olyan korlátlan jogokat, melyek egyúttal kockázatot is jelentenének a nemzet nyugalma szempontjából. A korlátlan jog korlátlan hatalmat, tehát veszedelemes kétélű fegyvert jelent, mely époly hasznos, mint ártalmas lehet. A csendőrségre, illetve a csendőrré nagy kiterjedésű jogokat ruházott, hogy feladatait elvégezhesse. De ezeket a jogokat pontosan körülhatárolta és alkalmazásukat szigorúan előírta, hogy azokkal a közönség rovására visszaélés ne történhessen. Ebbeli akaratát súlyos büntető rendelkezésekkel biztosította.

A csendőrség feladatát a részére kiadott szervezeti és szolgálati utasítás 1. pontja a következőképpen határozza meg: „Feladata: működési területén a személy- és vagyonszolgálat megóvása, a közbéke és közrend fenntartása, a büntetőtörvények, rendeletek és szabályrendeletek megszegésének, a véletlenségből vagy bármely természetű mulasztásból eredhető szerencsétlenségeknek, veszélyeknek és károknak lehető megakadályozása, a büntetőtörvények, rendeletek és szabályrendeletek ellen vétők kinyomozása és az illetékes hatóságoknak való átadása, illetve feljelentése.”

A nemzeti munkaközösségben az alkotó és teremtő hivatások mellett a csendőrhivatás tehát, mint *biztosító és fenntartó erő* jelentkezik. Feladatát a veszélyes erők állandó megfigyelésével (megelőző szolgálat), a törvényszabta korlátok túllépőinek felderítésével és bíróság elé állításával (nyomozó szolgálat), végül az államhatalom más szerveinek fegyveres erővel való megtámasztásával (felszólított, karhatalmi szolgálat) hajtja végre. E hármastagozású szolgálatteljesítésben tehát a nemzet egyes tagjainak, a társadalomnak és az államnak a támasza, nyugalmának őre.

A csendőri hivatás más hivatásoktól abban különbözik, hogy *teljes alárendelést* kíván meg a közjó érdekében. A személyes magánérdek szóba sem jöhet a szolgálat mellett. *Ezért* nem egyszerű kenyérkereset és pusztá kötelesség a csendőrpálya. Az élet biztosítása, egyéni érvényesülés, az élet személyes berendezése beleolvad a szolgálatba. A létfenntartás, az állandó erőnlét, a test-lélek folytonos készenlébentartása, az egészség, mint első vonalbeli feltételek a szükséges erő kifejtéséhez. *Ezért* biztosítja az állam a csendőr részére az anyagi függetlenséget, a gondtalan életmódot.

A csendőr feladatait a törvények és utasítások határozzák meg. Ezeket, továbbá a feladatok végrehajtására előírt módokat és módszereket ismernie kell tehát, hogy azokat érvényesíthesse. *Ez tudást* jelent. A tudás biztosítja egyrészt a feladatok pontos végrehajtását, másrészt biztonságot ad a csendőrnek, hogy egyes feladatait valóban a törvényes joghatárokon belül és megszabott módokon végzi el. A tudás hiánya tehát egyrészt a közönségnek okoz károkat, másik oldalon pe-

dig bizonytalanná teszi a csendőr egész szolgálatteljesítését.

A szolgálat ellátása óriási fáradalmak, veszélyek elviselését és az élet kockáztatását követeli meg. A portyázás, a büntetésekkal való szembeszállás, a tömeg megfékezése azok az alkalmak, melyek a csendőr testi-lelki erőit a végső határig igénybeveszik. *Ezért* a megadott végrehajtási módokon belül *kitartásra* van szükség, hogy a hivatásban vállalt munka valóban munka legyen. Mert, ha a munka célja alkotás, akkor a csendőr szolgálatteljesítése a közbiztonság és közcsend fenntartásához szükséges előfeltételek megteremtésében, mint valódi alkotó munka jelenik meg. A munka egyik lényeges eleme pedig a kitartás a munka tárgyával való foglalkozásban.

Az államhatalom kifejtéséhez az állam szerveinek tökéletes *együtműködése* szükséges. A csendőri hivatásnak tehát a többi hasonló feladatú hivatások körébe szorosan bele kell kapcsolódnia. De bele kell kapcsolódnia a nemzeti hivatások köreinek oly társadalmi jellegű megnyilatkozásaiba is, melyekben a nemzeti közönséghez való ragaszkodás domborodik ki. Az állam azon szerveit, melyeket olymértű támogatásban kell részesítenie, hogy az államhatalom mint valódi kényszerítő erő jelentkezhessen: a részére kiadott utasítás pontosan meghatározza.

A csendőrség szervezése és a feladatok megoldási lehetősége *öntevékenységet* követel. Ez az öntevékenység a törvényes joghatárokon belül az adódó esetek felismerésében, megragadásában és az ezzel kapcsolatos feladatok gyors és pontos végrehajtásában jelentkezhet. A csendőr tehát nem szabhat magának önálló feladatot, de egyéni végrehajtási módokat sem.

A törvény előtt mindenki teljesen egyenlő. Ebben a tekintetben tehát nincsenek társadalmi korlátok, melyek megkülönböztetéseket jelenthetnek egyes emberek között. A törvény előtti egyenlőség tehát a legszigorúbb *érdektelenséget* követeli meg a csendőrtől. A törvények, a jogszabályok az ország minden lakosára egyformán kötelezők, tehát a törvények betartására rendelt államhatalom képviselője semmiféle kivételt nem tehet.

A csendőr szolgálatteljesítésének belső természete az, hogy egyrészt szellemi, másrészt testi munka. E kettő mindig egységesen mutatkozik. Portyázás, nyomozás, karhatalmi szolgálat alkalmával egyaránt végez testi és szellemi munkát akkor, midőn menetelés, bűnjelek felkutatása és házkutatás alkalmával figyel, tapasztalatokat vet egybe, a törvényben meghatározott büntetendő cselekmények lényeges jegyeit kutatja fel. A tudás gyarapítása is egyaránt testi és szellemi tanulás. A munka a közösségi munkának egyik szerves része, azért a bekapcsolódás, az együtműködés biztonsága a legnagyobb *pontosságot* követeli meg. Ennek egyrészt a törvényes joghatárok betartásában, másrészt az együtműködésben, végül a szolgálat teljesítésében kell megnyilatkoznia.

Ha a megállapítottakat összefoglaljuk, látjuk, hogy a csendőri hivatás *teljes önátadást* követel meg. Az alkotó munkának ez a feltétele, mely a szervezeti állapottal nem törődik, a magánérdekeket teljesen figyelmen kívül hagyja. A feladathoz való teljes odafordulás ez mely teljes elmélyedéssé válik és más dolgokat teljesen figyelmen kívül hagy. Sem éhség, sem fáradtság nem juthat szóhoz, legkevésbé egyéb magánérdek akkor, ha a szolgálat ellátásáról van szó.

A szolgálatteljesítés alapja az az erő, melyet a csendőr személye jelent a maga testi-lelki összeszedettségében. Ennek az erőnek megszervezésére, megvédésére és biztosítására a csendőrség, mint testület hivatott. A csendőrség úgy foglalja magában tagjait, hogy azok teljes érzelmi, sorsközösségben éljenek, melyet, mint mélyebb indíték, a nemzeti összetartozandóság támaszt alá. Az együttélés szűkebb korlátai és a katonai szervezés külön szabályokat követel meg, melyeket a fegyelem és függelék fogalmai jelentenek. A csendőr állandó készenléte ezeknek a legszigorúbb alkalmazását kívánják, hogy folytonos összefüggésben biztosítható az együttműködés és az erők összefogása, illetve harc-bavetése.

A csendőrség belső feladata tehát, hogy tagjait szolgálataira előkészítse, állandó készenléten tartsa, vagyis katonát és csendőrt nevel, továbbá ezeket őrhelyeikre állítva, egységes erőként alkalmazza. Ezzel szemben a csendőr teljes átengedettséggel és odaadással fogadja a testületi hatásokat, azokat magáévá teszi és vállalja.

A csendőr hivatás az „Én“ kikapcsolása mellett önátadást jelent a közösségi célok érdekében. Ez az önátadás csak a hivatás legmélyebb átérzése mellett lehetséges. A hivatás nagyon hasonlít az emberi szervezet szabályozó és védekező berendezésében a fehér vérsejtek hivatásához. Ezek jelennek meg mindenütt, ahol a test bármely része megsérül, tehát a szervek munkáját valami behatás megakadályozza. A fehér vérsejtek azonnal megjelennek a veszélyeztetett területen és az erőszakosan felszabadult részen kitóduló vörös vérsejteket feltartóztatják. Kötelességüket, hivatásukat még életük feláldozásával is a lehetőség határáig betöltik. A csendőr hivatása ilyen: az önfeláldozás hivatása.

(Folytatjuk.)

Gépjárművek a csendőrségnél.

Írta: FODOR SÁNDOR százados.

Korunk jellemzője a közlekedési technika fejlődése. E téren elsősorban a szárazföldi utakon közlekedő gépjárművek jutottak vezető szerephez a vízi és légi járművekkel valamint vasúttal szemben. Hazánkban a motoros közlekedés kifejlődését a háború után a mostoha gazdasági viszonyok megakadályozták, de már 1925-től megindult a fejlődés. Bár a megindult motorosítás hazánkban akkor még igen gyér, szükséges volt az új közlekedési eszköz megjelenésével, a közlekedés rendjének újabb szabályozása.

Az 1926-ban Párizsban, a közlekedésrendészet szabályozása tárgyában megkötött egyezmény hazai törvénybeiktatása az 1929. évi XXXII. törvénycikk, ennek végrehajtási rendelete a 250.000/1929. sz. B. M. rendelet (úgynevezett Közlekedési Kódex), mely ma is a gerincét képezi a közlekedésrendészeti szabályoknak.

A cél eléréséhez azonban sohasem elegendő a szabályok megállapítása, azt végre is kell hajtani és a végrehajtást ellenőrizni is kell.

A közlekedésrendészet ellenőrzését fenti időpontig a csendőrségi területen a gyalog őrsök látták el. A gépjárműveknek a közutakon való megjelenésével járó forgalomnövekedés, a fennálló forgalmi rend gyökeres megváltozása, a forgalom meggyorsulása azonban azt kívánták, hogy az amúgy is túlterhelt gyalog őrsök részére ezen feladat elvégzésére segítő társat adjanak.

Így született meg 1929-ben a közlekedési csendőrség, itt került alkalmazásra a csendőrségen belül — először — a gépjármű.

A közlekedésrendészeti szolgálatra elsősorban is szakképzett legénységre és gépjárművekre volt szükség. Ezért a szolgálatra kiválasztott 20 csendőrt 1928. szeptember 4-én a honvédséghez vezényelték, ahol 1929. április 28-ig gépkocsivezetői tanfolyamot végeztek. Ez a 20 fő képezte magvát a közlekedési csendőrségnek. Közülük 14-en még ma is szolgálnak, mint közlekedési csendőrök. A tanfolyam végeztével a hallgatók megszerették a motorkerékpár, személygépkocsi és tehergépkocsi vezetői képesítést. 1929. év őszén szereztek be az első gépjárműveket és pedig három 1000 cm³-es Méray oldalkocsis motorkerékpárt és hat 500 cm³-es szintén Méray szóló motorkerékpárt. A motorkerékpárok beszerzése után kezdték meg működésüket a székesfehérvári és győri közlekedési őrsök. Mindegyik őrsre egy-egy 1000cm³-es oldalkocsis motorkerékpár és három-három 500 cm³-es szóló motorkerékpár került. A harmadik 1000 cm³-es oldalkocsis motorkerékpárt a motortiszt részére utalták ki. A közlekedésrendészettel és motoros ügyekkel kapcsolatos teendőket ebben az időben még (1929-től 1932. augusztus 1-ig) a nyomozó osztályhoz beosztott u. n. „motortiszt“ végezte.

Még ez évben további négy 350 cm³-es szóló motorkerékpárt szereztek be. Két motorkerékpárból tanuló motorkerékpár lett.

A két első közlekedési őrs már az első féléves szolgálattal beigazolta nemcsak létjogosultságát, hanem közlekedésrendészeti szempontból óriási fontosságát és szükségességét is. Hamarosan szükségesnek mutatkozott újabb közlekedési őrs felállítása.

Ezért állt fel a következő motoros tanfolyam 1930. április 1-én Székesfehérváron. Tartama 3 hónap volt. A tanfolyamon 20 újabb csendőr nyert motoros kiképzést és szerezte meg a motorkerékpár vezetői képesítést.

Az eddigiekből látható, hogy máris háromféle szolgálat ellátására használtattak a gépjárművek:

1. a közlekedési őrsökön közlekedésrendészeti szolgálat ellátására,
2. a tanfolyamon, tanulási célokra és
3. a motortiszt részére.

(A közlekedési csendőrség megszervezésével, a gépjárművek beszerzésével, a közlekedési őrsök ellenőrzésével és irányításával, a tanfolyamok felállításával és ugyancsak ellenőrzésével és irányításával térben egymástól messze fekvő helyek gyakori felkeresése vált szükségessé a motortiszt részéről. E szolgálattal járó, sok mozgást követelő feladatok helyes megoldása csak a gépjármű gyorsaságában rejlő adottsággal volt lehetséges, ezért kapott gépjárművet a motortiszt.)

A második közlekedési tanfolyam felállítását újabb és pedig, elsősorban a főváros közvetlen külső körzetében, az oda illetve onnan irányuló forgalom tette szükségessé. A harmadik közlekedési őrs Budapesten 1931. év tavaszán állott fel. Részére újabb hat 1000 cm³-es oldalkocsis motorkerékpárt szereztek be.

A közlekedési őrsök további szaporítása a rossz gazdasági viszonyok miatt egyelőre szünetelt 1936. év nyaráig. De a csendőrség gépjárműállománya mégis szaporodott.

Először a nyomozók részére egy helyszínelő gépkocsit szereztek be. Beszerzésének szükségességét a vonatkozó rendelet az alábbiakkal indokolja: „A helyszínelő gépkocsi célja, hogy azon a csendőr nyomozó alosztályok helyszínelő alcsoportjai a vidéken előforduló nagyobb szá-

bású bűncselekmények színhelyén azonnal megjelenhesenek és a helyszíni szemlét, valamint a nyomok és bűnjel-
lek rögzítését a modern kriminalisztika elveinek megfelelően eszközölhessék.“ Hogy a gyorsaság milyen fontos a nyomozás sikere érdekében, azzal minden csendőr tisztában van. Ez a gondolat vonul át a legmodernebb ily tárgyú szakkönyvünkben, a Ridegh-Olchváry: Bűnügyi nyomozástan-ban is. A könyvből csak két részt idézek:

„A gyorsaság az a fontos feltétele a sikeres üldözésnek, mely ellen a nyomozás leginkább vét. Ha valamire, az üldözésre érvényes az a mondás: az idő pénz. Ma a száguldó kerék korszakában, nemcsak napokon, hanem órákon, sőt percekre is mulhat az üldözés sikere. Minden eltelt perccel növekednek a szökevény megmenekülésének esélyei, viszont ugyanolyan mértékben súlyosbodik az üldözés feladata, mert kiszélesedik, távol az elbujás, eltűnés, illetőleg a felkutatás tere. Egy-egy félóra időnyereség új útelágazásokhoz, új közlekedési eszközök-höz juttathatja a szökevényt s így mind nehezebb feladatok elé állítják az üldözést, mert több erő bevetését, szélesebbkörű intézkedések megtételét teszi szükségessé.“

A másik:

„A helyszínelés első kelléke a sürgősség. A helyszíntre azonnal és a leggyorsabban kell kiszállni, mert minden késedelmes megjelenés elősegíti a helyszínek többé jóvá nem tehető megváltoztatását (kíváncsiságok, időjárás, forgalom menete stb.). Szolgálati Utasításunk ismételt hangoztatja a gyors kiszállás szükségességét. (Szut. 393. p. 3. bek., 405. p., 413. p., 584 p.)“

A gyorsaság és sürgősség megvalósítására egyedül a gépjármű az alkalmas eszköz.

Itt mindjárt ismertetem a gépjárműveknek a nyomozó szolgálatban használatának történetét is.

Addig, amíg a kisgépkocsik a piacon meg nem jelentek, műszaki és anyagi okok miatt az összes nyomozó alosztályok gépésítése nem volt megoldható. A motor-kerékpár ugyanis erre nem volt alkalmas (nyomozáshoz szükséges személyek, eszközök számára nem volt megfelelő nagy férőhely azokon), a nagy gépkocsik pedig drágák voltak. Csak az aránylag olcsó és olcsó üzemi kisgépkocsik megjelenése után voltak az összes nyomozó alosztályok gépkocsival elláthatók. Ez 1937. év decemberében 1-1 Steyr 50 típusu gépkocsi kiadásával, meg is történt. Hogy mit jelent a nyomozóknak szolgálatuk tökéletesebb ellátásához a gépkocsi, az magyarázatra nem szorul.

De nemcsak a nyomozó alosztályok mindennapi életében játszik fontos szerepet a gépjármű: A nyomozó szolgálatban való használhatóságát, sőt nyugodtan merem állítani, nélkülözhetetlenségét igazolják azok az igénybevételek, melyek egyes nagyobb szabású bűncselekmények nyomozásánál történtek. Csak pár példát említek: a foktői gyilkos üldözésénél; a Bakonyban bújáló két gonosztevő kézrekerítésénél; a délvidéki partizánok elleni nyomozásoknál stb. mindig történtek gépjárművezénylések az illetékes nyomozó szervekhez, ahol a gépjárművek minden esetben igazolták nélkülözhetetlen voltukat.

*

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága utazásainak biztosítása céljára újabb két 1000 cm³-es oldalkocsis motor-kerékpárt szereztek be. Eltekintve attól a jogos büszkeségtől, mely ezen szolgálat ellátásának a csendőrségre bízásával a testületet eltölti, a szolgálat fontosságára és nagy jelentőségére is rá kell mutatnom. A Kormányzó

Úr Ő Főméltósága gépjárművön tett utazásainak legközvetlenebb biztosítása csakis gépjárművel oldható meg. A szolgálatot kezdetben két motorkerékpárral látuk el. Azonban itt is fejlődésen mentünk át az idők folyamán. A kisgépkocsik megjelenésével a motorkerékpárokat 1934 év nyarán Fiat-Ballila kisgépkocsik váltották fel. A kisgépkocsik azonban a szolgálat természetéből folyó nagy sebességnek nem tudtak megfelelni. Ezért került sor 1935 decemberében az ezen szolgálatra alkalmasnak látszó Mercedes-Benz típusu gépkocsik beszerzésére. Az így felszabadult motorkerékpárokat és kisgépkocsikat a közlekedési őrökre közlekedésrendszeti szolgálatra osztották be.

Ezzel kapcsolatban említem meg a gépjárművek egy másik, ezen szolgálattal kapcsolatos — nevezetesen futár szolgálatra való — használatát. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága kenderesi és gödöllői nyaralása idejére 1-1 gépkocsi van vezényelve oda futárszolgálatra. Az utóbbi időben hasonló rendeltetéssel a gödöllői szárnyparancsnoksághoz is vezényelve van egy gépkocsi a nyaralás idejére.

*

1936. év nyarán egy-egy tehergépkocsit szereztek be a hévizi és balatonfüredi gyógyház részére.

Rendeltetésük a gyógyházak üzemének fenntartásához szükséges anyagoknak és élelmiszereknek a gyógyházba való szállítása.

Elképzelhető, hogy egy gyógyház fenntartásához mennyi anyag, elsősorban élelmiszer szükséges. Ennek gazdaságos beszerzésére legalkalmasabb mód az anyagnak a környező vidéken való felvásárlása, gyors, időben való elvégzéséhez pedig az egyedüli eszköz a gépjármű

*

1936 nyarán szereztek be az első fogolyszállító gépkocsit.

A fogolyszállító gépkocsi rendeltetése a Budapestre érkező azoknak a csendőrrjárőröknek a szállítása, amelyek a bírósághoz, vagy más hatósághoz valakit kísérik, vagy Budapesten elfogott egyénekkal nyomoznak. A fogolyszállító gépkocsi célja egyrészt az, hogy a fogolykísérő járőrök a közönség elől elvonassanak, másrészt hogy a fővárosban helyi ismeretekkel nem rendelkező vidéki csendőrrjárőrök az őrizetükben lévő egyént mielőbb átadhassák. Ha figyelemmel kísérjük a szállított csendőrrjárőrök számát, a gépkocsi által Budapesten naponta megtett többszáz kilométert, rögtön felismerjük azt az időmegtakarítást, melyet a járőrök a gépkocsi igénybevételel elérnek. Egy korábbi vonat elérése — különösen a mai gyér vasúti forgalom mellett — sokszor fél sőt egész nappal rövidítheti meg egy-egy járőr szolgálati idejét.

Az első fogolyszállító gépkocsink tulajdonképpen egy személygépkocsi volt. A gyakorlati tapasztalatok alapján készült el ezen gépkocsi elhasználódása után a második fogolyszállító gépkocsi 1938. év őszén, mely már minden tekintetben egy e célra szerkesztett (biztonsági berendezéssel, megfelelő férőhellyel stb. ellátott) gépkocsi. Miután azonban egy gépjárműnél — különösen ezen szolgálattal ellátó gépkocsinál az igen erős igénybevétele miatt — sohasem kerülhetők el kisebb üzemhiábák, melyek a fogolyszállítás folytonosságát veszélyeztetik, gondoskodni kellett a helyettesítésről is. Ezen feladatot eddig a helyszínelő gépkocsi látta el. Most került a sor egy másik, a használatban lévő fogolyszállító gépkocsinhoz teljesen hasonló kivitelben készült

másik fogolyszállító gépkocsi beszerzésére, mellyel ezen szolgálat ellátása teljes megoldást nyert.

Az első fogolyszállító gépkocsi beszerzése után — időrendben — 1937-ben a m. kir. csendőrség felügyelője részére szereztek be egy Mercedes-Benz személygépkocsit.

A felügyelő úr egész országra kiterjedő szemléinek lebonyolításánál, a vasút és a gépkocsi között párhuzamot vonva, oly óriási időmegtakarítás jelentkezik a gépkocsi javára, ami a szolgálatba állítását nemcsak hogy célszerűnek mutatta, hanem egyenesen megkövetelte.

Most térjünk vissza a közlekedésrendészethez.

Amint láttuk, 1931 év tavaszával már három közlekedési őr működött, — motorkerékpárokkal. Említettem azt is, hogy ekkor a nehéz és rossz gazdasági viszonyok egy időre megállították a továbbfejlődést. Új őrök felállítása csak 1936. év nyarán történhetett meg. Ekkor állítottak fel újabb közlekedési őröt, Kecskeméten és Mezőkövesden. Miért éppen ezeken a helyeken? Erre is megadom a feleletet.

A főváros kb. 60 km-es körzetében az ország szívébe vezető főbb útvonalak, a balatoni és bécsi utak ezen új őrállomásokról portyázható utak voltak sorrendben a legfontosabbak, nevezetesen a Balkán felé és a Mátrabükk hegységbe vezető utak. A nemzetközi forgalom, az idegen forgalom, a nagy és gazdag Alföld terméneinek a fővárosba szállítása Kecskeméten át folyt, Mezőkövesden át pedig a nyaralók, hegyek felé visz az út.

*

Időközben a szervezetben és a gépjárműpiacon is nevezetes változások történtek. A közlekedésrendészettel és motoros ügyekkel kapcsolatos teendőket 1932 augusztus 1-től a budapesti I. csendőrkerületi parancsnoksághoz beosztott ú. n. „gépjármű előadó“ látta el. Ezen minőségben 1936 június 15-ig működött, mikor az első, tulajdonképpeni közlekedési tiszti parancsnokságot felállították

A technika fejlődésével csendőrségünknel, a másik korszerű gépet, a rádiót is alkalmazni kezdik. Az akkori nyomozó osztályparancsnokság szervezetén belül a közlekedési és híradó alosztályparancsnokságot állítják fel. Ugyanezen időben megjelenik a piacon a kisgépkocsi.

Tárgyamtól eltérne, ha a motorkerékpár és a kisgépkocsi közötti különbséget fejtegetném, a megértés szempontjából tehát csak annyit szögezlek le: a motorkerékpár sport, a gépkocsi pedig közlekedési eszköz. Hogy ez így van, a testületen belül bizonyítani tudják azok, akik annakidején még motorkerékpárral látták el a közlekedésrendészeti szolgálatot.

*

Az 1938. év folyamán több közlekedési őröt állítottak fel, és pedig:

1938 február 15-én Jánosházán;

1938 május 6-án Debrecenben;

1938 május 15-én Miskolcon;

1938 július 1-én Dunaföldváron és Szolnokon.

Az 1938. évben felállított öt közlekedési őr felállítását természetesen úgy a közlekedési csendőrök, mint a gépjárművek számának szaporítása előzte meg. Előre számolva ezen közlekedési őrökkel, 1937. év őszén 20 darab Fiat-Balilla kétüléses gépkocsit szereztek be. Megkezdődtek a továbbképző és átképző tanfolyamok is.

A közlekedésrendészeti szolgálat ellátására hivatott 20 drb. Fiat-Balilla gépkocsi beszerzésén felül azonban az egyéb szolgálatok ellátására hivatott gépjárművek beszerzése is tovább haladt.

Így került beszerzésre 2 drb. tanulógépkocsi, a már említett újabb közlekedési átképző tanfolyam részére 1938. év tavaszán. Ennek a célja az volt, hogy a kiképzéshez ne kelljen az új gépkocsikat igénybe venni.

A két tanulógépkocsi közül az egyik még ma is megvan. E mellett két használt Steyr 50 típusú gépkocsit alakítottunk át tanulógépkocsivá. (Folytatjuk.)

Különös öngyilkosság.

Sokat hallottunk japán testvéreink különös öngyilkossági módjáról, a harakiriről, mely abban áll, hogy aki elszánta magát rá, az felhasítja a hasát. Az európaiak általában elítélik az öngyilkosságnak ezt a szörnyű módját s azt tartják, hogy ha valaki öngyilkos akar lenni, az végezzen magával a legrövidebb módon, lehetőleg fájdalom nélkül.

Felületesen nézve a harakirit, valóban igen durva s kegyetlen öngyilkossági módnak látszik a jól találó pisztolygolyó vagy a gyorsan öló mérge mellett, ám, ha az indítóokait tekintjük, erkölcsi szempontból is, elérhetetlen magasságban áll ezek fölött. A japán ember ugyanis nem azért végez magán harakirit, hogy az élet terheitől meneküljön, hanem, hogy valamilyen bűnéért bünhődjék, vagy az elkövetett hibáját jóvátegye, továbbá, hogy az őszinteségét, az igazságosságát, a hűségét vagy a jóhiszeműségét bebizonyítsa.

A harakirit másképpen szeppuku, vagy kappukunak is nevezik s a jelentése: önfeláldozás kibevezés által. A japánok azért választották az önfeláldozásnak ezt a módját, mert mint több más nép hite, az ő hitük szerint is, a lélek lakhelye az alsó testben van. Ez a hit nem alaptalan, mert a hasüregben hatalmas idegközpont van, amely a lelki változásokra igen érzékeny. A szorongásokat elsősorban itt éri meg az ember. A japánok öngyilkosságának, illetve önfeláldozásának az értelme: Fölnyitom és megmutatom neked lelkem lakhelyét, lásd magad, hogy szennyes-e vagy tiszta!

Látható, hogy a harakiri nem egyszerű öngyilkosság. Még nem is olyan régen törvényes és szertartásos berendezkedés volt, mely a japán középkorban keletkezett. Ha mint büntetést rótták ki valakire, akkor ünneppélyesen hajtották végre. Végrehajtása az önuralomnak, a hidegvérnek és a nyugalomnak a legmagasabb fokát kívánja meg az embertől s ezért tartották méltónak arra, hogy adott esetben a japán lovag, a bushi, a szabályai szerint távozzék az életből.

Egy angol író egy ízben tanuja volt egy ilyen törvényesen végrehajtott harakirinek, s lefolyását a következőképpen írta le:

„Bennünket (hét idegen kiküldöttet) meghívtak, hogy kövessük a japán tanukat a hondo-ba, a templom nagytermébe, ahol a kivégzés szertartása lezajlik. A jelenet mély benyomást keltett. A terem nagy volt, mennyezetét magas sötét faoszlopok tartották s róla a buddhista templomokban szokásos óriási lámpák és díszek függtek alá. A főoltár előtt a fehér gyékényekkel letakart, kb. 10 cm magas emelvényre egy vörös filctakaró volt terítve. Nagy, szabályosan felállított gyertyák tiszta, homályos fényt sugároztak szét, éppen annyit, hogy a történendőket látni lehetett. A hét japán az

emelvény baloldalán, a hét idegen meg a jobboldalán helyezkedett el. Más senki sem volt jelen.

Néhány percnyi nyomott várakozás után a terembe lépett Taki Zenzaburo. Harminckét éves, erős férfi volt, nemes arcvonásokkal. Azt az ünnepi ruhát viselte, amelyet a japánok ünnepélyes alkalmakkor szoktak felöltöni. A kíséretében volt a kaishaku és három tiszt az arannyal hímzett harci öltönyben. A kaishaku hivatása nemes emberhez méltó; a legtöbb esetben rokona, vagy barátja az elítéltnak. A jelen esetben a kaishaku Taki Zenzaburonak egy barátja volt, akit a többi barát azért választott erre a tisztségre, mert igen ügyesen tudott vívni.

Taki Zenzaburo, balján a kaishakuyal, lassan a japán tanuk elé lépett s mindketten meghajtották magukat, majd hasonló módon s talán még tiszteletteljesebben üdvözölték az idegeneket is. Az üdvözlést mindkét részről ünnepélyesen viszonzták. Ekkor az elítélt lassan és nagy méltósággal fellépett az emelvényre, a főoltár előtt kétszer a földre borult, majd japáni módra — térdelve, testtel a sarkakon — leült a filctakaróra, háttal az oltárnak. A kaishaku a baloldalán tartózkodott. Ekkor előlépett egy tiszt a kezében olyan állvánnyal, mint amelyet a templomokban az áldozáshoz használnak. Ezen feküdt papirosba csavarva a vakizashi, a japánok rövid kardja, — kilenc és fél col hosszú, a hegye és az éle olyan, mint a borotva. A tiszt a fegyvert térdelpe nyújtotta az elítéltnak, aki azt nagy tisztelettel véve magához, a feje fölé emelte és lassan maga elé, a takaróra tette.

Mély meghajlás után megszólalt Taki Zenzaburo és megindult tétovázó hangon, ami el is várható olyan embertől, aki beismeri és fájjalja bűnét, a következőket mondta:

Én, egyedül én adtam a parancsot — bár nem volt megengedve —, hogy Kobe mellett lőjjenek az idegenekre, és megtettem ezt másodszer is, amikor azok megkísérelték, hogy elmeneküljenek. E miatt a bűn miatt megnyitom testemet és kérem a jelenlevőket, tiszteljenek meg engem azonnal, hogy ennek tanui legyenek!

Az elítélt még egyszer meghajtotta magát, azután egészen kötözködésig leengedte a felső ruháját, úgyhogy a csípőjéig meztelen lett. Ruhájának ujjait a szokás szerint gondosan maga alá gyűrte, hogy megakadályozza a hátraesést, mert a nemes japánnak haldokolva előre kell esnie. Nyugodtan, erős kézzel fogta meg a kardot, gondosan, majdnem szeretettel tekintett végig rajta, majd mintha még egyszer összeszedte volna gondolatait, baloldalán, mélyen az öve alatt a hasába döfte s azután jobbrahúzva megfordította a sebben és egy rövid vágást tett vele felfelé. Az egész félelmetes művelet alatt egy izom sem rándult meg az arcán. Amikor a kardot kihúzta a sebből, előrehajolt és a nyakát előrenyújtotta. Ekkor látszott az arcán először fájdalom, de egy hangot sem szólt. Ebben a pillanatban a baloldalán térdelő kaishaku, aki minden mozdulatát élesen figyelte, felugrott s felemelte kardját és egyetlen vágással lecsapta a fejét.

Halálos csend következett, melyet csak a vér csörgegedése tört meg. Omlott az élettelen testből, amely egy perccel előbb még vitéz, lovagias ember volt. Borzalmas pillanatok voltak.

A kaishaku ezután meghajtotta magát, letörölte kardját egy papirossal, melyet erre a célra előkészített és lelépett az emelvénnyől; Zenzaburo kardját pedig, mint a kivégzés véres bizonyítékát, elvitték.

A mikádó két megbízottja ekkor felállt helyéről s átjött elének, idegenek elé, és mint tanukat, felhívtak bennünket bizonyosságul, hogy Taki Zenzaburon a halálos ítéletet hűségesen végrehajtották. A szertartás ezzel befejeződött és kimentünk a templomból.“

*

A japán történelemben gyakran előfordult, hogy egy miniszter, vagy más magasállású hivatalnok harakirit követett el, ha az ura nem akarta a tanácsát meghallgatni. Ha pl. egy fejedelem a kötelességeit elhanyagolta, a népet elnyomta s rossz életet élt, a tanácsosainak kötelessége volt őt ezért a legkomolyabban hibáztatni és javulásra inteni. Ha ez nem segített, akkor a hű szolga feláldozta az életét, hogy megmutassa, milyen komolyan és őszintén átérzi azt, amit mondott. Konfucius tanítása szerint az ilyen önfeláldozásnak kellett, hogy meglegyen a kellő hatása. Ha ez mégsem következett be és a herceg továbbra is megmaradt tévedéseiben, vagy hibáiban, akkor a nép elűzhette. Az is gyakran megtörtént, hogy magasrangú udvari tisztviselők és udvarhölgyek önként követték urukat, vagy úrnőjüket a halálba. Ez a szokás még abból az időből maradt fenn, amikor magas személyek halála esetén, szolgálóikat sírjuknak a közelében elevenen temették el.

Gyakran a becsületézés indított valakit a harakiri elkövetésére. A negyvenhét ronin történetéből tudjuk, hogy a vezetőjük, meg akarván tévesztetni az ellenség kémeit, züllött életnek adta magát, illetőleg csak úgy tett, mintha annak adta volna magát. Hírhedt házakba járt. Egy reggel részegen hempergett egy utcában. Egy szamuráj, aki látta őt, megbotráncokozott ezen: Mit?! — kiáltott — ez az a vitéz Kuranosuka, akiről azt beszélük, hogy megakarja bosszulni ura halálát?! Itt züllik mindenféle hírhedt nővel és világos nappal úgy be van rúgva, mint egy állat! És leköpte Kuranosuke-t. Ez meg sem mozdult. Hosszú idő múlva végre sikerült Kuranosuke-nak megbosszulnia ura halálát, az a szamuráj pedig, aki őt leköpte, elzarándokolt a sírjához és ott harakirit követett el, hogy elégtételt adjon a hősnék azért, mert egykor megbántotta.

Jóval az orosz-japán háború előtt egy fiatal tiszt ölte meg magát családjának a síriánál. A hullája mellett egy írást találtak, melyben az illető leírta, hogy a legészakibb fekvésű japán szigeten szolgált és itt nagy aggodalommal figyelte az oroszok terjeszkedését. Ebben ő a saját hazájára nézve nagy veszélyt látott, azonban hiába kísérelte meg a figyelmet erre felhívni, senki sem ügyelt rá. Ezért aztán elhatározta, hogy feláldozza magát. Az újságokat arra kérte, hogy írjanak a tettéről, mert úgy gondolja, hogy sírjából hangzó szavát jobban meg fogják hallani, mint az elevent. A néhány év múlva kitört orosz-japán háború bebizonyította, hogy a fiatal tisztnek igaza volt.

*

A nők nem harakirit végeztek magukon, hanem a mindig náluk levő törrel nyakuk ütőerét vágták el. Ha a szamuráj leány veszélyeztetve látta tisztaságát, nem várta meg, amíg az apja ledöfi, hanem maga végzett magával. Előbb azonban az övével összekötötte a lábát, hogy tagjai a halálos vonaglásban is illendően együtt maradjanak.

Politikai okokból is követtek el nők öngyilkosságot. Amikor az utolsó orosz cár, még trónörökös korában Japánt meglátogatta, Kiotóban egy vakhítű japán meg-

támadta és megsebesítette. Az eset után egy fiatal nő jelentkezett a kormányzóságon és a kapusnak egy levelet nyújtva, arra kérte, hogy adja azt oda azonnal a kormányzónak. Amint a kormányzó belepillantott a levélbe, azonnal kiáltott a kapusnak, hogy fusson a nő után, különben szerencsétlenség történik. A kapus futott is, de már késő volt, a nő vérében feküdt, felvágta az ütőerét, mert — amint a levélben megírta — nem tudta elviselni, hogy az orosz trónörökös, aki vendége volt a japán császárnak, megtámadták és megsebesítették. Ő, hogy megmutassa, mennyire átérzik a nők is ezt a szégyent, feláldozza az életét. Ha a világ ezt látni fogja, akkor nem fogja egyetlen egy örülni a tettét az egész japán nép terhére írni. A levelet három példányban írta meg. Egyet a kormányzónak, egyet a családjának, egyet meg a cárevicsnek küldött, hogy az bizonyosan értesüljön a nemzet sajnálkozásáról.

*

Inazo Notibe tanár „Bushido“ című munkájában írja, hogy a japánok a harakirit nagyon magasztos halálnemnek tartották s a felmagasztalás olyan mérvű volt, hogy sok embert kísértésbe is hozott, azt magán minden igazságos ok nélkül végrehajtani. Észszerűtlen, vagy pedig olyan okokból, amelyekért nem volt érdemes meghalni, annyi forróvérű japán rohant a halálba, mint légy a tűzbe. Kétséges és homályos okok több szamurájt indítottak erre a cselekedetre, mint nőt arra, hogy apácák (buddhista apácák) legyenek.

Mindennek ellenére az igazi szamuráj gyávaságnak tartotta, ha valaki a halált kereste. A Bushido-tan ugyanis azt tanította, hogy minden kellemetlenséget és ellenségeskedést türelemmel és tiszta lelkiismerettel kell elviselni. Menciusnak, a nagy kínai bölcselőnek tanítása szerint azt tartották, hogyha az Ég nagy feladattal akar valakit megbízni, akkor a lelkét szenvedéssel, az idegeit és a csontjait munkával erősíti; éhséget és szegénységet bocsát rá és megghiúsítja minden vállalkozását. Így serkenti a lelkiületét, edzi a természetét és gyarapítja a megbízatás végrehajtásához szükséges erejét. Az igazi tisztességet és becsületet az Ég parancsainak teljesítésében látták. Minden halálnem tisztességes, amely az embert e törekvésében eléri, de az a halál, amellyel az ember az Ég rendelkezései elől ki akar térni, becstelen és gyáva.

A harakirinek rokonintézménye volt a bosszúállás. Ez abban az időben keletkezett, amikor a büntető jogot még nem ismerték, hanem a kiszemelt áldozat rokonainak bekövetkezendő bosszúja óvta a társadalmi rendet. Japán testvéreink azonban a bosszúállást csak abban az esetben tartották igazságosnak, ha azt az előjáróért, vagy jótevőért követték el. Saját személyüknek, feleségeiknek és gyermekeiknek a megsértését el kellett viselniük és meg kellett bocsátaniuk.

A büntetőtörvény életbeléptetése óta a harakiri is, meg a bosszú is elvesztette jelentőségét. Az állam ma már a társadalommal együtt ügyel arra, hogy az igazságtalanság elkövetője megbűnhődjék, de azért olykor olykor még mindig lehet hallani, hogy valaki harakirit követett el. Ez a szokás — amint Inazo Nitobe írja — nem is fog soha egészen megszűnni, legalább is addig nem, amíg a nép vissza tud emlékezni hősi nagy multjára.

Tornay Károly.

Gépkocsizó gyalogság és motor-kerékpáros lövészek.

A legősibb fegyvernemek egyike a gyalogság, a „fegyvernemek királynője“: a legfontosabb fegyvernem. A motorizált egységek korában is megmaradt csatadöntő jellege és az a pótolhatatlan előnye, hogy az elfoglalt területet *huzamos* ideig tudja birtokban tartani.

Vannak olyan elméletek, melyek a *korlátlan légi háborút* hirdetik. Vagyis azt mondják ezek a katonai szakértők, hogy csak igen csekély létszámú földi fegyvernem kell, mert a döntés kivívásához a repülő *egy-magukban* is elégségesek. Erre az elméletre legjobban a napjainkban is folyó világháború cáfol rá. A német, japán és olasz repülő kiválóságát senki sem vonhatja kétségbe! Kitűnő felderítők, pontosan célba találó zuhanóbombázók, vakmerő vadászaik szüntelenül őrlik az ellenség erejét, de azt senki sem mondhatja, hogy az eddigi eredményeket *kizárólag* csak a repülő *vívta* ki.

Vannak olyan katonai szakértők, akik gyalogság mentes, *kizárólagosan motorizált* földi fegyvernemeket akarnak a repülő mellett. Ezt a felfogást is megcáfolja a gyakorlat. A páncélos roham valóban elsöpri a gyengébb ellenállást, de például erődök ellen már nem alkalmasak. Út- és időjárás viszonyok is igen befolyásolják ténykedésüket. Kiválóan alkalmas mély terület lerohanására, de azt *tartósan* megvédelmezni képtelenek. De nem is ez a feladatuk! A harckocsi nem páncél mögé bujtatott löveg, mely védelemre való, hanem különleges *támadó* fegyver!

Ezek előrebocsátása után láthatjuk, hogy nagy viszonyokban szükség van nagy létszámú, kiváló erkölcsi erejű és kiképzésű gyalogságra, mely részben önállóan támad, részben a páncélos csapatok által áttört és lerohant területet veszi véglegesen birtokába. Olyan állam nincs a világon, mely megengedhetné magának azt a fényűzést, hogy *minden emberét* páncél mögé, harckocsiba bujtassa! Erre Dárius kincse sem volna elég — pénzben, olajban, meg benzinben sem lehetne ezt bírni! Kell tehát gyors gépesített hadseregrész, de kell gyalogság is! Természetesen minden állam arra törekszik, hogy minél több gépesített alakulata legyen, mert „villámháború“ csak ezzel képzelhető el.

A motor nagy ellensége: a sár.

A „villámháború“ jellegzetessége a motor adta gyorsaság. Az áttörésre a páncélosok hivatottak. Az általuk ütött rést fokozatosan tágító és a lerohant területet birtokba vevő gyalogság elkésne, ha az „apostolok lovain“, azaz gyalogszerrel követné a rohanó páncélosokat. Ez tette szükségessé a gépkocsizó gyalogságot!

Manapság hónapok alatt akkora távolságot tesznek meg a gépesített csapatok, mint a világháborúban

— esztendőök alatt. Lehetne őket gyalog követni? Nem, ezért a harcnak súlyt adó gyalogságot páncélozott, — vagy páncélozatlan terepjáró gépkocsikra ültették, hogy így biztosítsák a rohanó ütemet.

Nem szabad összetéveszteni a hivatásos gépkocsizó gyalogságot azzal a gyalogsággal, melyet rögtönzött szállításmódként ültetnek gépkocsira, hogy a harc helyére vigyék. Ez csak gépkocsin szállított gyalogság, mely nincs kiképezve arra a harcmodorra, amit különleges kiképzéssel, hosszú éveken át sajátít el a hivatásos, harcos gépkocsizó gyalogság.

Más fogalom a gépkocsizó csapat. Ez a harc megvívásához elengedhetetlenül szükséges anyagot: lőszert, élelmet és üzemanyagot szállítja vonatcsapatként a harcoló egységek után.

A gépkocsizó gyalogság, ameddig csak lehet igyekszik gépkocsiján maradván megközelíteni az ellenséget. Ameddig lehet, utakon maradnak és zárt oszlopokban haladnak előre. Később letérnek a terepre és szétbontakozva — de még gépkocsin maradván — folytatják előretörésüket. Amikor már az ellenséges tűz lehetlenné teszi a gépkocsin maradást, akkor járműveikről szállva: gyalog folytatják a támadást és rendes gyalog csapatként törnek az ellenségre.

Nagyobb viszonyokban így támad a gépkocsizó gyalogság — önállóan. Támadásának iránya rendszerint — esetleg hosszabb kerülővel — az ellenség oldala és háta ellen irányul.

A motorkerékpáros hírvivő parancsot közvetít.

Hosszú szállítóoszlopok biztosítják az utánpótlást.

A páncélosok támadását rendszerint második, vagy harmadik lépcsőben követik és a még ellenálló ellenséges fészkeket küzdik le. Az elfoglalt területen védelemre rendezkednek be, illetve felkészülnek további előretörésre.

Nagy szerephez juthatnak a felderítésben, az ellenségről való hírszerzésben. Ilyenkor más fegyverekkel — páncélosokkal és tüzérséggel — is meg kell őket erősíteni. A németek szívesen alkalmaznak megerősített gépkocsizó gyalogságból álló *előcsapatokat*, melyek lendületes előretöréssel — nagy szempontból nézve — *felderítőosztagként* működnek.

Minden gépkocsizó gyalogsági támadásnak főjellemzője a meglepetésre való törekvés. Erre még akkor is törekszenek, ha az ellenséggel már harcba keveredtek. Ilyenkor a kisebb rész *arcból* foglalkoztatja az ellenséget, míg a zöm az ellenség átkarolására indul. A két tűz közé került ellenségnek csak egy a választása: megadás, vagy biztos megsemmisülés...

Óránként negyven-ötven kilométer utat is megtesz a gépkocsizó gyalogság. Ennek különösen üldözésben veszik hasznát! Az ellenséges visszavonulási úttal párhuzamosan igyekeznek előre, hogy a visszavonulóknak elébe kerülve: elvágják a visszavonulás útját.

A gépkocsizó gyalogságnál valamennyi korszerű tüzfegyvert megtaláljuk. Géppisztoly, golyószóró, géppuska, aknavető, nehézpuska, gránátvető, páncéltörő ágyú, nehéz géppuska egyaránt van. Megerősítik őket légvédelmi lövegekkel, páncélosokkal, páncélos utászokkal, híradókkal, gépvontatású tüzérséggel. Természetesen az ellátó- és utászállító szolgálatuk is gépesített.

Igen fontos a gépkocsizó gyalogság együttműködése a *repülőekkel*. Felderítési jelentéseket javarészből a repülőktől kapnak, de a támadást is előkészítik és támogatják a bombázórepülőket. Hosszú gépkocsizó oszlopok gyakran nem nélkülözhetik a levegőben működő „vadász-védelmet” sem.

Ellenséges repülő támadása esetén az egyes gépkocsik között lévő 25—30 méteres távkozt a kétszeresére is növelik és úgy hajtanak tovább. A légvédelmi tüzfegyverrel felszerelt kocsik megállnak és tűz alá veszik a támadó ellenséges gépeket.

Nagy szerepe van a repülőnek még az *utánpótlásban* is! A messze előretörő gépkocsizó gyalogságnak gyakran tesz jó szolgálatot a repülőgépen érkező lőszer-, élelem-, de főként üzemanyag pótlás. Ez úgy történik — ha a terep lehetővé teszi, — hogy a repülőgép leszáll, vagy pedig alacsonyra ereszkedve: ejtőernyővel dobja le rakományát.

A több útvonalon előnyomuló gépkocsizó gyalogság az összeköttetés műszaki eszközeként a *rádiót* használja. A vezetékes összeköttetés építésére nincs idő, mert az a gyors előnyomulás miatt lehetetlen.

Igen nagy gondot kell fordítani a gépkocsik szakszerű kezelésére. Minden alosztálynál megfelelő szerelők állanak rendelkezésre, akik a kisebb javításokat a helyszínen is elvégzik. Nagyobb gépkocsizó egységeknél gépkocsi *szeroszlopok* állnak rendelkezésre, *javító-műhelyek* is vannak: a nagyobb javítások elvégzésére.

A gépkocsizó gyalogság szervezete alapján meg-
egyezik a rendes gyalogságéval. Általában egy raj ül egy gépkocsin, a különleges fegyverek szervezése is

megegyezik a gyalogszapatokéval, azzal a különbséggel, hogy a gazdaságos hely-kihasználás miatt, inkább a lőszer szaporítják a kezelők rovására.

Tagadhatatlanul fáj a szíve a gyalogos katonának, mikor a gyorsan elsuhanó gépkocsikon ülő bajtársait látja.

— De kényelmes lehet! — gondolja és nem is tudja, mennyire *téved*. A száz kilométereken keresztül, szűk helyen való ülésben *éppúgy el lehet járadni*, mint a kiadósabb gyaloglásban. Nem beszélve arról, hogy „harc-menet” közben rendkívül megerőltető a rohanó gépkocsiról való figyelés. Harc után pedig — mivel a gépkocsi „bírná” — a gépkocsizó gyalogosnak is „bírnia” kell és kiadós pihenőről ritkán lehet náluk szó!...

*

A világháborúban a motorkerékpárosokat többnyire hírvivő és jelentőszolgálatra használták. Külön motorkerékpáros *harcos* csapat nem volt. A gépesített csapatok megalakítása, illetve számuknak szaporítása kitermelte a *motorkerékpáros lövészeket* is. Korszerű hadseregekben ezek zászlóaljakra szervezve: értékes harcseparateket képviseltek. Támadásra valók, de az ellenség üldözésére is kiválóan alkalmasak. Kisebb létszámban megtaláljuk őket a gépkocsizó gyalogságnál, sőt a páncélos csapatoknál is. Ezek *harcos motorkerékpáros lövészek*, akiket nem szabad összetéveszteni a gépesített csapatok személyi híradóeszközeként használt: *motorkerékpáros hírvivőkkel*.

A motorkerékpárt az emberek általában gyors, de veszélyes közlekedő eszköznek, illetve sporteszköznek tartják, pedig a jelen háború bebizonyította, hogy mint harceszköz is kiváló. Nagy előnye, hogy sokkal gyorsabb, mint a gépkocsi. Általában 70—80 kilométer

óránkénti sebességgel rohannak jó úton a motorkerékpáros lövészek! Míg a súlyos gépkocsiba 60—70, sőt még több lóerős motor is kell, addig a motorkerékpárt: 20—30 lóerős motor is kiválóan hajtja. Kiváló terepjáró képességűek a motorkerékpárok, különösen erdőben tesznek felbecsülhetetlen szolgálatot. Ott, ahol a gépkocsi biztosan elakad: az alig egy ember széles helyen is biztosan *halad* a motorkerékpár! Az elakadt gépkocsi kiemeléséhez vontató kell, a motorkerékpárt utasai is kitőlják a kátyúból!

A motorkerékpáros csapatok lövészei puskával, géppisztollyal, géppuskával és nehézpuskával felszereltek. A „szóló” motorkerékpáron ketten, az oldalkocsis motorkerékpáron hárman és egy tűzfegyver „utaznak”.

Kiválóan alkalmasak a felderítésre is. Az ellenség való rajtaütést nagy sikerrel bővíthetik ki, ha széles kiterjedésben zárják el a visszavonulás minden útját.

Németország már jóelőre felkészült a nagy létszámú motorkerékpáros egységekre, mert céltudatos kereskedelmi politikával sok, olcsó és jó motorkerékpárral népszerűsítette már békében, ezt a háborúban kiváló harceszközzé! A katonai motorkerékpárok erős szerkezetűek, terepjáróak, sártól, portól védettek és a lehető legüzembiztosabbak.

*

Mind a gépkocsizó gyalogsághoz, mind a harcoss motorkerékpáros csapathoz *válogatott* emberek valók. Ezek lehetőleg már a polgári életben is gépkocsival foglalkozó szerelők, műszerészek és általában műszaki érzékkel rendelkező férfiak. Ha ehhez teljes értékű katonai szakkiképzés is járul, akkor valóban képviselik a villámháború követelte gyorscsapatot!...

Tolnay Lajos vkb. százados.

Gépvontatású löveg útban a tüzelőállás felé.

EMLÉKEZZÜNK!

Kosztá József brassói szárnybeli alörmmester a románokkal Sósmezőnél vívott harcban 1916 október 15-én elesett.

Magerle Gyula ruttkai őrsbeli 2. oszt. őrmester és **Teker Ferenc** turzófalvai őrsbeli alörmmester szerb komitácikkal vívott harcban 1918 október 16-án Valjevo mellett elesetek.

Méder József félegyházai őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott chyróvi csatában 1914 október 17-én elesett.

Vas Ruben József szolymai őrsbeli csendőr 1914 október 17-én Munkácson járványos betegségben meghalt.

Imre Gergely vledényi őrsbeli alörmmester és **Mihály István** sepsiszentgyörgyi szárnybeli csendőr a románokkal Sósmező körül vívott harcban 1916 október 17-én elesetek.

Borsik Pál járásörmmester, élesdi járás- és őrsparancsnok és **Steinbach Géza** fogarasi őrsbeli alörmmester a románokkal Sósmező körül vívott harcban 1916 október 18-án elesetek.

Lőrinc Ferenc nagybórci őrsbeli csendőr 1914 október 20-án az orosz harctéren járványos betegségben meghalt.

Hódosi István vashidegkúti őrsbeli csendőrt egy ellenszögülő 1913 október 22-én Lendvakirályfán fejszével agyonvágta, járórtársát, **Bertalan Mihály** próbacsendőrt pedig lelőtte, aki sebében 1914 október 28-án Muraszombatban meghalt.

Simon István nagykomlói őrsbeli csendőr a szerbekkel Bányosnál vívott harcban 1914 október 22-én hadifogságba esett, ahol meghalt.

Halmay József főhadnagy, az aradi szakasz parancsnoka, az oroszokkal vívott harcban 1914 október 23-án Nowa-Alexandria mellett elesett.

Takács Árpád brassói szárnybeli alörmmester a románokkal vívott harcban 1916 október 23-án Sósmező körül elesett.

Leonhardt János bárányosi őrsbeli népfelkelő csónakkal való portyázás közben 1917 október 23-án a Dunába fulladt.

Albert Antal 2. oszt. őrmester, a tatárhavasszoroszi őrs parancsnoka, a románokkal vívott harcban 1916 október 24-én Sósmező körül elesett.

A románokkal az Ojtozi-szoros és Sósmező körül vívott harcokban 1916 október második felében elesetek még: **Szőcs György** brassói szárnybeli 2. oszt. őrmester; **Borcsa Gyula** brassói kerületbeli **Parcsami János** galántai őrsbeli, **Vitéz Károly** répcékárolyi őrsbeli alörmmesterek; **Pál János** töröcsvári őrsbeli és **Trippa György** aradi szárnybeli csendőrök, **Papp József** sepsiszentgyörgyi szárnybeli alörmmester pedig román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Stevlik József 2. oszt. őrmestert, a váradlesi őrs parancsnokát, **Radicsev József** budapesti kerületbeli alörmmestert és nyolc pótcsendőrt szerb komitácik 1918 október 24-én Kalandjevciben megölték.

Pécsi Lajos tiszaluci őrsbeli csendőrt 1915 október 26-án két büntettes Tiszalucon orvul megölte.

Lakos Lajos mehádiai őrsbeli alörmmester a románok elleni harcban szerzett sebesülésében 1916 október 28-án Temesvárott meghalt.

Riesz György hadnagy, a zombolyai szakasz parancsnoka, az oroszokkal vívott chyróvi csatában 1914 október 31-én elesett.

Támadás József ósopoti őrsbeli próbacsendőr az oroszokkal vívott harcban 1914 októberben Rudnik mellett elesett.

Édes László monostorszegi őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott harcban Galiciában 1914 őszén elesett.

A híradócsendőr életéből.

Irta: DEÁK KÁLMÁN híradótiszt helyettes.

Aki már egyszer is belekóstolt az éter rádióhullámainak birodalmába, az megállapíthatta, hogy ott nem olyan könnyen lehet ismerkedni, tájékozódni. Csak hangot hallunk, mégpedig távirójelek, beszéd, ének vagy zene alakjában. Sokszor még az éterben ismerős is alig tud köztük tájékozódni.

Az éter megismeréséhez és állandó figyeléséhez az emberi agy legnagyobb teljesítményére, erős idegrendszere és jó fülekre van szükség. Ez azonban még nem elég. Tudás is kell. A híradó csendőrnek a csendőrségi utasításokon kívül még az alábbiakat kell elsajátítania:

1. Kiváló morsevételt.
  2. Gyorsírást.
  3. A nemzetközi és amatőr forgalmi szabályokat.
  4. A katonai és közbiztonsági rádiók forgalmi szabályait.
  5. A rádióhullámok terjedési viszonyait.
  6. A különböző óraidőket.
  7. Megfelelő mértékben a rádió- és elektrotechnika elméleti és gyakorlati részét.
  8. Bizonyos irányú nyelvismeretet.
- Ezek volnának a legfontosabbak.

Mindezekre miért van szüksége a híradó csendőrnek?

r-bez: Kiváló morsevevőnek kell lennie, mert a rádióállomások legnagyobb része táviró-üzemben működik. (A beszédadások száma — nem számítva a műsorszóró állomásokat — aránylag igen kevés.)

A táviróadásokat venni pedig nehéz munka, mert a legtöbb 80—120-as ütemben dolgozik, ami azt jelenti, hogy percenként 80—120 betűt kell leírni. Ha ilyen ütemet megtanultunk venni, akkor az megy is. A munkát tulajdonképpen a vételi körülményeket befolyásoló egyéb okok teszik nehezzé. Ilyenek: a venni kívánt állomás gyenge adása, ingadozó hangereje (fading), több állomásnak egyidőben azonos hullámon való működése, valamint légköri és elektromos zavarok. Ne gondoljuk azonban, hogy ha az említett jelenségek nem zavarnak, tehát tiszta éterben és jó hangerővel halljuk az állomást, akkor már könnyű a vétel. Nem. Gondoljuk el, hogy a földön lévő sok tizezer rádióállomásnál más és más távirász nyomkodja a morsebillentyűt. Ahány ember, annyiféle a játékmodora. Mindeniknek van adási jellegzetessége az egyes betűk lejátszásánál. Az egyiknek összefolyik az adása, — a betűk között nem tart kellő szünetet. A másik bizonyos betűket a felismerhetetlenségig megváltoztatva ad le, anélkül,

hogy erről tudna. Ha erre a hibájára figyelmeztetik, talán meg is sértődik. Se szeri, se száma az így előforduló hibáknak. A vevőtávírást azután nemcsak a hibásan adott betűt veszi rosszul, hanem még több betűt is kihagy emiatt. A helyesbítés-kérésről pedig szó sem lehet. Ezért kell a morsevételi képességet fejleszteni, hogy az ilyen nehézségeket minél jobban le tudjuk győzni.

2-höz: A gyorsírást legalább annyira kellene uralni, hogy percenként 150 szótagot le tudjunk írni. Ha valahol hasznát lehet venni, akkor elsősorban a rádiómegfigyelő szolgálat az. De a közbiztonsági szolgálatban is előnyös, hiszen köztudomású, hogy a gyorsírással szavakat, sőt mondatokat tudunk rövid mozdulattal rögzíteni.

3-4-hez: A nemzetközi és egyéb forgalmi szabályokat azért kell jól ismerni, hogy a hívójel-„dzsungelből“ ki tudjuk választani a megfigyelésre alkalmas állomást. A híradó csendőr fel kell ismerje, hogy a működő állomás melyik államhoz tartozik és kereskedelmi, légi, hajó-, amatőr-, magán-, katonai, közbiztonsági vagy egyéb állomás-e.

5-höz: Sok csalódástól, bizonytalanságtól mentesíti magát az a híradó csendőr, aki a rádióhullámok terjedési viszonyaival tisztában van. A rádióhullámok napszak, évszak szerint különbözőképpen terjednek. Ez alatt azt kell érteni, hogy egy 500 méteres hullámhosszon dolgozó amerikai állomást Budapesten nem tudunk venni, míg ha ugyanez az állomás például májusban az esti órákban 19 méteren dolgozna, jól vehetnénk.

6-hoz: Tisztában kell lenni a különböző óraidő-

számításokkal, mert a magyarországi déli 12 óra Moszkvában, vagy Amerikában nem ezt az időt jelenti. Egyszer „kijött“ az éterbe amerikai hívójellel egy amatőr, aki rádiójával egyik engedélyes magyar amatőrrel vette fel a távíróösszeköttetést. Az engedélyes magyar amatőrnek — tapasztalat alapján — gyanús volt az eset, mivel az összeköttetés idejében az általuk használt hullámot amerikai viszonylatban Európában nem lehetett venni, ide rossz terjedése volt. Az engedélyes magyar amatőr ötletes fogással élt. Megkérdezte az ellenállomásától a pontos időt. Az amerikai hívójelet használó amatőr készségesen megválaszolta és magyarországi pontos időt jelzett. Így elárulta magáról az illető, hogy nem amerikai. Mint később kiderült, magyar engedély nélküli rádióállomás volt.

7-hez: A rádió- és elektrotechnikai ismeretekre a híradó csendőrnek két szempontból is szüksége van. Egyrészt azért, hogy mind az adó-, mind a vevőkészülékben még a komolyabb üzemzavart is a leg-rövidebb idő alatt helyre tudja állítani, másrészt, hogy rádióval kapcsolatos nyomozásoknál a gyanúsított műszaki szempontból félre ne vezethesse és a készülékek technikai sajátosságait felismerhesse.

8-hoz: Kétségtelenül a legsikerültebb megoldás az volna, ha a híradó csendőr Hazánk összes nemzetiségének nyelvét bírná. Ilyen szerencsés helyzetbe azonban aligha fog kerülni a híradó alakulat. Arra azonban felrétlenül szükség van, hogy a híradó csendőr ezeket a nyelveket felismerje és legalább egyet közülük elsajátítson. Ezt is — mint a gyorsírást — önszorgalomból, szótárak segítségével el lehet érni. Így az éterismeretét is bővíti és könnyebbé teszi.

Az egyik híradó órs szolgálati helyiségének üzemi asztala. Baloldalon egy 100 wattos adókészülék, közepén a vevő, jobbra az adó anódpótló része. Elöl a mikrofon, fejhallgató és morzebillentyű.

Felsoroltam azokat a legfőbb követelményeket, amiket az éter megfigyelésével kapcsolatosan a szolgálat a híradó csendőrrel szemben támaszt. Elsajátításukhoz az igazi tanítómester: a gyakorlat.

A megfigyelés eredményességéhez természetesen szorosan hozzátartoznak a korszerű műszaki felszerelések is, mert ezek képezik a híradó csendőr csápjait.

Az ilymódon végzett munkának jó kiegészítője az értékes adatokat szolgáltató „B” egyén.

A fentiekben tízezer kilométeres, meg amerikai viszonylatokra hivatkoztam. Bárki joggal megkérdezheti, hogy mi köze a magyar csendőrnek a messzi, vagy akár közeli külföldi rádióállomásokhoz? Megmondom. Van közünk, de nem azért, mintha a csendőr Amerikában, vagy éppen Németországban akarna titkos rádió után nyomozni, hanem, mert a rádióhullámoknak nem lehet országhatárt felállítani. Az éterben pedig sokkal több külföldi állomás dolgozik, mint magyar. A sok különféle állomás közül kell kikeresni és felismerni azt, amelyiket figyelni, vagy éppen leleplezni akarunk. Így is megfogalmazható: a világ rádióállomásait kell megszární, hogy a munkánk kezdeti eredményét egyelőre Magyarország területére helyezhessük. Ekkor még mindig csak annyit tudunk, hogy az a bizonyos rádióállomás az ország területén működik. Hátra van még ezen belül a működési hely pontosabb megállapítása. És a legfontosabb, — a tettes és a bűnel. Olyan tettesel állhatunk itt szemben, aki a figyelő hatóságok megtévesztésére a hívójelét félóránként más és más betű vagy szám összetételéből állította össze s hogy még felismerhetetlenebbé tegye magát, a hullámhosszát is állandóan változtatta.

Ilyen bonyodalmas munka után jut el a híradó csendőr a nyílt fellépéshez.

Csak nehéz, de nem lehetetlen az éter titkait a földön megtalálni.

Hogyan fogadjuk új bajtársainkat?

(Versenyfeladat.)

Az, akit a testülethez felvettek, amint ezt tudtára adják, már többnek érzi magát. Fiatal életében, katonai szolgálata alatt benne él a vágy: csendőrnek lenni s amikor ez valóra válik, élete egy célját látja elérve. Ez a perc megmarad örök emlékének. De ez az emlék nem egyedüli. Az a perc, amikor felszerel, amikor az iskolába bevonul, vagy az őrsre megérkezik, ugyancsak felejthetetlen lesz. Vajjon a testületi szellem, a megbecsülés, az együvértartozás és a katonai öntudat szempontjaiból egyre megy, hogy milyen fogadtatásban részesül a legfiatalabb, a próbacsendőr bajtárs? Nem!

Milyen legyen tehát a próbacsendőr fogadtatása

- az első felszerelésnél,
- az iskolába bevonulásánál,
- az őrsre bevonulásánál?

Ennek megírására hirdetünk pályázatot.

MINDENKI RÉSZVEHET a pályázaton; akár csak egy, akár mindhárom kérdésünkre küldhet dolgozatot. A kérdés fontosságát megértő komoly, részletes munkát kérünk. **Legénységi pályázóink** részére három, 50—50 pengős jutalmat, **tiszti résztvevők** részére emléktárgyat fogunk adni.

Határidő: 1942. november 1.

Vasúti és közlekedési őrsaink szolgálatáról.

(Folytatás.)

Mozaikok a miskolci vasúti őrs nyomozásaiból.

Írta: LANTOS JÁNOS II. tiszthelyettes (Miskolc).

Mielőtt az őrsöm által végzett néhány vasúti lopás nyomozását ismertetném, szükségesnek tartom a következőket előrebocsátani.

A köztudatban az egyik csendőrségi feljebbvalóm érdeklődött tőlem a vasúti őrsök szolgálata iránt. Én a többek között jelentettem, hogy tekintve az őrsök vonalhálózatán előforduló bűncselekmények nagy számát, de főként a vasúti bűncselekmények nyomozásával járó nehézségeket, az őrsönként rendszeresített 10 fős létszám már eddig is kevésnek bizonyult.

Mi, vasúti csendőrök, kik már nyakig benne vagyunk a vasúti bűncselekmények nyomozásában, szinte csodálatosnak tartjuk, hogy miért került csak most sor a vasúti őrsök felállítására. Nagyon tanulságos volna tudni, hogy évek hosszú során mi mindent és mennyi értékben loptak el a vasutakon, részben a MÁV-tól, részben pedig az utasoktól.

Az összes bűnözők közül, akik a vagyon elleni bűncselekmények elkövetésére specializálják magukat, a vasúti tolvajok munkája a legkönnyebb, emellett jövedelmező és — legalább is a vasúti őrsök felállításáig — úgyszólván semmi kockázattal sem jár.

Gondoljunk csak arra, hogy pl. Budapesten valamelyik éjjeli vonatra felszáll egy utas és bőröndjét, vagy egyéb holmiját a felette levő polcra, vagy miután már ott hely nincs, a másik polcra helyezi és félóra múlva alszik, mint egy mormota. Lehet-e ennél ideálisabb lopási lehetőséget elképzelni? A szegény utas, miután kialudta magát — tegyük fel Vámosgyörkön — felébred, csodálkozva tapasztalja, hogy valaki megszabadította őt — a podgyásztól.

Tessék most nyomozni! Hol itt a helyszín? — mérülhet fel a kérdés valamelyik fiatal bajtársam agyában, mert hiszen a járőrtársi iskolában úgy tanulta, hogy a lopás helyszínes bűncselekmény.

Ilyen esetekben bizony a „helyszín”, mely különben beszél, de persze csak annak, aki ért a nyelvén, nagyon keveset, sőt az is előfordul, hogy semmit sem mond. A Bűnügyi Nyomozástan, mely különben a maga nemében európai nivójú szakkönyv, az 502. oldalon azt mondja, a mozgó helyszínnel kapcsolatban, hogy: „Ilyenkor a nyomozás nehezebb feladat előtt áll.” Bizony, a vasúti őrsök járőrei minden szolgálatuk során ilyen „nehezebb” feladat előtt állanak.

A feladat nehézsége azonban a csendőrt nem csüggesztheti el. Nem vele jár-e az egészséges emberi tulajdonságokkal, hogy mindig a nehezebb feladatot keressük? Mi vasúti csendőrök megmutatjuk, hogy a gyorsvonat étkező- és hálókocsijának légkörében, vagy a therpályaudvarok sín- és kocsij rengetegében is, ugyanúgy megálljuk a helyünket, mint a Kárpátok égbenyúló bércei között gyalog, vagy a Hortobágy délibábos rónáján lóháton, avagy a transzkontinentális úton portyázó közlekedési bajtársaink.

Méltók akarunk lenni a köztudatba átment azon felfogásra, hogy a csendőr előtt nincsen lehetetlenség.

I.

1940 november 29-én Budapest—Miskolc között közlekedő 404-es sz. gyorsvonaton Dienes Adorján nagykövesdi lakos, plébános, az őrsöm vonatellenőrző, egyenruhás járőrnek panaszolta, hogy Vámosgyörk és Füzesabony között, amíg barátaival az étkezőkocsiban tartózkodott, az egyik 2. oszt. fülkéből ismeretlen tettes az 500 P értékű bundáját ellopta.

Az egyenruhás járőrön kívül a vonaton volt még egy 1 főből álló polgáriruhás járőröm is és Füzesabonyban én is felszálltam a vonatra, mint ellenőrző járőr, ugyancsak polgári ruhában.

A panasz vétele után azon feltevésből kiindulva, hogy a tettes és a bunda esetleg még a vonaton van, a polgáriruhás járőrnek, Nagy I. őrmesternek parancsot adtam, hogy feltűnés nélkül vizsgálja át a vonatot; ha gyanús utast vagy gyanús jelenséget észlel, azt jelentse.

Rózsa őrmester és Gulyás csendőrből állott járőr azt a parancsot kapta, hogy a sértett kocsijában és a szomszédos kocsiban igyekezzenek minél több utassal beszélni és a gyanúsítható személyre vonatkozólag próbáljanak adatot szerezni.

Én mégegyszer kikérdeztem a sértettet, közben a vonat beérkezett Miskolcra.

Nagy I. őrmester jelentette, hogy a vonatot átvizsgálta, azonban sem gyanús utast, sem gyanús körülményt nem észlelt.

Az egyenruhás járőr, Rózsa őrm. jelentette, hogy az egyik tanu szerint a ludasi állomáson egy csizmás utas szállt ki abból a kocsiból, ahol a sértett bundája volt és az ismeretlen utas egy kabátot vitt a karján.

Tekintve, hogy a sértett ismételt kikérdezése sem járt eredménnyel, Rózsa őrmester jelentése volt minden, amit a lopással kapcsolatosan sikerült megállapítani.

A menetrendből még Miskolc előtt megállapítottam, hogy a vonatunk Ludas állomáson keresztezett a 411-es sz. Budapest felé haladó személyvonattal. Tekintve, hogy a keresztelés alkalmával a gyorsvonat állt az állomás épülete felől, a 411-es pedig mögötte, gyanúsítottam a mi vonatunkról úgy átszállhatott a személyvonatra, hogy az állomáson senki sem látta. Ezen körülményre vonatkozólag a 411-es személyvonat jegykezelő személyzetét szándékoztam kikérdezni, hogy t. i. nem váltott-e valaki a vonatban jegyet.

Miskolcon a további nyomozásra vonatkozólag az alábbiakban rendelkeztem.

Tekintve, hogy a vonat Vámosgyörk után a lopás felfedezéséig Kál-Kápolna és Ludas állomásokon állott meg, nyomozni kell ezen állomásokon és miután a 411-en a tettes vissza utazhatott Budapest felé, nyomozni kell Budapesten és az összes közbe eső állomásokon is.

Úgy az egyenruhás, mint a polgáriruhás járőrnek parancsot adtam, hogy a következő vonattal induljanak Budapestre és útközben figyeljenek az egyes állomásokon, hogy a tettes nem száll-e fel a bundával. Budapesten a rendőrség segítségével a nyomozást főleg a Teleki-téren és a zálogházakban folytassák le.

Én bevonultam az őrsre és még aznap 20 óra 45 perckor rádiótávíráttal megkerestem az összes budapesti rendőrőrszobákat és kértem az ellopott bunda nyomozását.

A Budapesten lefolytatott nyomozás eredményre nem vezetett.

Maradt a Ludason leszállt csizmás férfi és Budapestig a közbeeső állomások, főleg azonban Kál-Kápolna.

A feladat megoldására kivezényelt polgáriruhás járőr, Nagy I. őrmester és Máté csendőr a parancsom szerint az egyes állomásokon mozgósították a már előbb beszervezett V. B. egyéneket. A B. egyének a következő feladatot kapták:

Megállapítani, hogy a kérdéses gyorsvonatról kik szálltak le, nem látta-e valaki a leszállóknál az ellopott bundát és általában, hogy nem volna-e valaki, aki az ellopott bundával kapcsolatban valamit tudna mondani.

A Ludason leszállt csizmás emberre vonatkozólag a járőr megállapította, hogy annak a lopás elkövetéséhez semmi köze nincsen, a saját kabátját vitte a karján és — sajnos — a tettesre vonatkozólag sem tudott semmi felvilágosítással sem szolgálni.

A kálkapolnai vasúti állomáson az egyik B. egyén közölte a járőrrel, hogy a kérdéses napon az esti órákban, az állomás melletti Somogyi-féle vendéglőben egy ruszin öltözetű férfi eladásra kínált egy bundát.

A járőr megállapította, hogy a bundát a vendéglőben megszállva volt Ádám József kereskedelmi utazó vette meg 30 pengőért.

Tekintve, hogy Ádám a bundát eladó ruszin katonagazdáját is megnézte, — nevezett ugyanis azt mondta, hogy Gyöngyösön szerelt le — remény volt rá, hogy meglesz.

A járőr, gyanúsítottat Meskó László turjaremetei lakos személyében a falujában megtalálta.

Meskó a lopás elkövetését beismerte. Beismerte azt is, hogy a lopás elkövetésénél társa volt Sztegura Mihály rákói lakos, akivel a kérdéses alkalommal Gyöngyösről utaztak haza, mint leszerelt katonák.

Meskót a járőr felismerés végett szembesítette Ádám Józseffel és az, valamint hat más tanu is, Meskó személyében határozottan felismerték azt az egyént, aki a Somogyi-féle vendéglőben a bundát eladta.

Meskó Lászlót és Sztegura Mihályt a járőr tényvázlattal az egri kir. ügyészségnek adta át.

Dienes Adorján apátplébános, mikor a bundáját megkapta, szószerint az alábbi szövegű levelet küldte az őrsnek:

Róm. Kat. Plébánia Hivatal Nagykövesd.

M. kir. vasúti Csendőr őrsparancsnokság

Miskolc.

Midőn az év november 29-én Budapestről hazafelé jöttem, a vasúti fülkéből értékes bundámat ellopták. Két bétre a talvajlás után bundámat Nagy János őrmester úr hazahozta.

Jóleső szükségét érzem annak, hogy e sikeres és bravúros nyomozási eredmény fölött úgy t. Címnek, mint Nagy János őrmester úrnak különlegesen elismerésemet, köszönetemet és szinte csodálatomat fejezem ki. Már lemondtam drága bundámról, sikeres kinyomozása azonban csak újból megerősített a m. kir. Csendőrség ügyességének, rátermettségének, energiájának és ügybuzgalmának érzésében.

Nagykövesd, 1941 dec. 27-én.

Dienes Adorján kamarás, plébános.

(Folytatjuk.)

Sertésenyésztés és sertéshízlalás.

Közgazdálkodásaink kívánságára
ismerteti: **KOVÁCS IGNÁC százados.**

(Befejezés.)

V. Az elválasztott malacok takarmányozása és gondozása.

A sertésenyésztésnek — mondhatni — ez a legfontosabb teendője. A vemhes, majd a szoptató koca helyes takarmányozásával megadtunk a malac kiváló fejlődéséhez minden feltételt, akkor az elválasztás után a malacnak kell ezt tovább adnunk, mert az elválasztott malacok megkívánják a leggondosabb takarmányozást és ápolást. Az elválasztás utáni időszak a malac életében a legveszélyesebb, ilyenkor szoktak leromlani, elveszti a „tejhúst“. Ezt az időszakot kell fehérjedús takarmányozással, jó gondozással keresztül vinni, ezzel megakadályozzuk a szervezetük legyengülését és ellenállóképességük csökkenését. A kevés gonddal takarmányozott és ápoló malacok ilyenkor szokták megkapni a „malac“ betegségeket, (koszt, himlőt, orbáncot, sertésvészt, angolkórt vagy csontlágulást) emiatt sokszor nagy az elhullási százalék.

Az elválasztás után eleinte azzal a takarmánnyal folytassuk az etetést, amelyet szopós korukban már ettek, s csak fokozatosan adagoljunk más takarmányt. Ezen gondos takarmányozás és ápolás a 4—5 hónapos korukig szükséges, azután rátérhetünk az egyszerű, olcsóbb takarmányozásra.

Az elválasztás után mit etessünk a malacainkkal? Az első héten ugyanazt, amit szopós korukban megszoktak, nyáron még zöldet, ha van jó fiatal lóhere, vagy lucerna, azt adjunk, mert az sok fehérjét tartalmaz, télen főtt burgonyát, répát, takarmánykeverékekkel.

Igen jó a lefölözött tej. Használható a vágóhídi vér is, különösen a marha- és a borjúvér. A sertésvértől óvakodni kell, nehogy beteg sertéstől származzék és a malacok is megkapják. A vért korpával, árpadarával keverten adjuk. Adhatunk húslisztet is árpadara, korpá, tenyegdarára keveréssel.

A takarmánymennyiség egyrészt ne darába keverve adjuk, hanem szemesen, tiszta helyre szórva, vagy a vályuba, ezzel a malacok rágóizmait fejlesztjük. Figyelemmel kell lenni az etetési idő pontos betartására, legalább háromszor etessünk napjában. A takarmánymennyiségét pontosan dekára megmondani nehéz, annyit adjunk a malacoknak, amennyit azok jóétvágyal megesznek, annyit sohase adjunk, hogy előttük maradjon, mert akkor megzabálnak és az bél — gyomor — hurutot idéz elő, ami a fejlődés, növekvés rovására van, esetleg súlyosabb következményekkel is járhat. A malac inkább kérjen enni, mint a vályuban hagyja. Támpontul szolgálhat a takarmánymennyiségre: ha lefölözött tejet lehet beszerezni, abból naponta darabonként 2—3 litert, vágóhídi vérből 1 kg-ot és ehhez 40—60 dkg árpa- vagy zabdara keveréket. Ha nincs tej, nincs vér, akkor árpa-, zabdara-, korpakeveréket konyhamoslékban. Hús fajtáknál célszerű a keverékbe tenni még borsó, lóbab, búkkönydarát, azután napraforgó, vagy tökmagolaj pogácsát, az összekeverék mennyisége 1—2 kg lehet a malacok súlya szerint. Nyáron, amint említettem, zöldet, amennyit megesznek. Télen főtt burgonyát 1—2 kg-ot a keverékkel vagy répát. Ha van lóhere, vagy lucernamurva, leforrázva, azt is tegyük a keverékbe.

Természetesen a só, a „Futor“, a „Pekk“ adagolása nélkülözhetetlen.

A húsfajtájú malacoknak több takarmány kell és fehérjedús, (vér, lucerna, húsliszt, olajpogácsák stb.) a zab, árpán, korpán kívül, mert ha nem tudjuk adni, akkor nem fejlődnek úgy, ahogyan kell.

A mangalica malacokat árpa, zab, korpával jól fel tudjuk nevelni.

Az őlban tartott malacoknak, vagy téli időszakban, amikor zöldet nem kapnak, a „Futor“ és „Pekk“-ből a részükre meghatározott legmagasabb adagot kell adni. Célszerű a malacoknak a — csirke-, borjúcsontot és más nem túlkemény — csontot eléjük adni, azt szívesen rágják és értékes anyagokat kap a szervezetük.

VI. A 4—5 hónaposnál idősebb malacok (süldők) takarmányozása és gondozása.

A malac 5 hónapos koron túl nem fejlődik olyan rohamosan, mint az 5 hónapos korig, így azután a takarmányozása sem okoz annyi gondot, mert ilyenkor mindenféle hulladékot, gyomot megeszik, majdnem a legelőn megél, csak egy igen kevés szemestakarmányt vagy moslékot (korpá, valamilyen dara keverékkel) kell neki adni.

Télen az 5 hónaposnál idősebb mangalica süldő 3—6 kg répán, burgonyán, $\frac{1}{2}$ —1 kg csövestengerin, korpán, árpán megél.

Hússüldőnek igényesebb takarmány kell 3—8 kg burgonyán, vagy répán kívül 1—2 kg korpá és árpadara keverék, lucerna vagy lóheremurvával. Minél idősebb a süldő és minél súlyosabb, fokozatosan annál több takarmányt kell nekik adnunk.

A süldők szeretik a meleg ólát, azonban az száraz, jó levegőjű legyen. Inkább eltűrik a hidegebb, mint a nedves, párázó ólát. Télen is engedjük ki mozogni őket, főként napos időszakban.

A tiszta ól és a tiszta ivóvíz elengedhetetlen úgy télen, mint nyáron. Télen csak annyi szobahőmérsékletű vizet adjunk eléjük, amennyit azonnal megisznak, a túl hideg víz itatásától tartózkodni kell.

Tavasszal — legalkalmasabb márciusban, — a malacokat, süldőket enyhe napos időben meg kell fürösztetni. A malac, süldő bőrén a tél folyamán felhalmozódott piszkot, koszt, langyos vízzel le kell tisztítani. Lemosáskor káliszappant használhatunk, mely olcsó (a káliszappan kenőcsszerű anyag). A malacot, süldőt langyos vízzel telt hordóba, kádba kell állítani, úgy hogy csak a feje legyen kint. A vízben egyideig ázzon, azután káliszappannal bekenjük és gyökérkefével ledörzsöljük. Utána langyos vízzel leöblítjük és jól almozott ólba engedjük, ahol az alomba bebújva megszárad. Vigyázni kell, hogy huzat, hideg ne érje a lemosott állatokat. Jó bőséges alomban ettől védve vannak.

Ezen tisztogatásnak igen kedvező hatása mutatkozik később a malacnál és süldőnél, sokkal erőteljesebb lesz a fejlődése.

A sertések közül különösen a malacokat, süldőket célszerű a nagy nyári melegek beállta előtt, különösen orbánc ellen beoltani, de más betegségek ellen is. Az a pár pengő kiadás megtérül abban, hogy a sertések nem hullanak el. Állatorvossal beszélje meg az őr és annak a szaktanácsai szerint járjon el. Mindenesetre a betegségek megelőzését célzó oltásokra felhívom a figyelmet.

VII. A sertéshizlalásról.

A sertés a haszonállatok közül egyike a legjobb takarmányértékesítőknak. A testsúlyához arányítva nagy mennyiséget tud megenni, de annak megfelelőleg sok húst, vagy zsírt termel.

A sertéshizlalásnál különbséget kell tennünk aszerint, hogy fiatal, növekedésben lévő sertést akarunk-e hizlalni; vagy öregebb, már teljesen kifejlettet.

A fiatal, növekedésben lévő sertések (süldők) hizlalásánál — takarmányozási szempontból — másként kell a takarmányt összeállítani a húsfajtákhoz tartozó és másként a zsírfajtákhoz tartozó sertések (süldők) részére.

A kifejlett — öreg — sertések hizlalásánál nem teszünk különbséget hús- és zsírfajta között, mert az öreg sertéseket mindig zsírra hizlaljuk, tartozzanak azok akár a hús-, akár a zsírfajtákhoz. Kifejlett — öreg — sertést húsról nem lehet hizlalni, mert az a megfelelő hús (izom) mennyiségét a kifejlődésével elérte. Itt legfeljebb arról lehet szó, hogyha igen sovány, de kifejlett sertést fogunk hízóba, amelyik izomzatilag is lefogyott, (rossz, gyenge tartás miatt, vagy a malacok nagyon leszopták) annak eléjente olyan takarmányt is adunk, amellyel a lesoványodott izomzatát felduzzasztja, vagy telíti, egyébként a jó húsban lévő idősebb sertéseket csak zsírra hizlaljuk, mert az idős sertés izomzatai már nem szaporodnak.

Hizlalásra csak az a sertés alkalmas, amelyiknek szervezete egészséges, jó testalkatú; jó lábú, jó csontozatú, jó étvágyú, nem kényes, a betegségeknek ellentálló. Az ilyen sertésre lehet rámondani, hogy jó takarmányértékesítő lesz. A hizlalás nem éppen olcsó dolog, mert elég sok befektetéssel, gondnal, fáradsággal és kockázattal is jár, azért ha olyan sertést állítunk be, amelyik nem alkalmas a hizlalásra, akkor a sok fáradság, költség kárba vész.

A hizlalásnál a megfelelő állat beállításán kívül igen fontos tényező a takarmány minősége és elkészítése.

Minél jobb, egészségesebb a takarmány és az minél jobban van elkészítve, annál többet eszik meg belőle a hízó, annál nagyobb lesz a zsír-, illetve hússüldőknél a húslerakódás, ezzel sokkal eredményesebb lesz a hizlalás.

Nem szabad elfeledkezni arról, hogy a hízóba beállított sertéseket ivartalanítani kell; a kanokat kiheréltetni, a kocákat kimiskároltatni. A kanmalacokat 8—10 hetes korban lehet heréltetni, míg a kocákat átlag 5 hónapos korban lehet csak miskároltatni. Idős korban bármikor lehet ivartalanítani. Az ivartalanítást mindig hozzáértő szakemberrel, vagy állatorvossal kell végezteni. Az ivartalanítás nagy előnye, hogy az állatnál a nemi izgalmak nem jelentkeznek, nem nyugtalanítják az állatok egymást, felesleges mozgást, ugrálást nem végeznek és így nem csökkentik a hizlalás eredményét, nagyobb lesz a takarmányértékesítés. Ugyancsak a nagyobb takarmányértékesítés végett ne engedjük a hízókat sokat mozogni, ne engedjük azokat zavarni, ne legyen láрма az ól körül, aki gondolja, az ne bánjon az állattal durván. Az ól tisztogatását is úgy kell végezteni, hogy azáltal az állat minél kevesebbet legyen zavarva. Arra kell törekedni, hogy a hízó az evés után nyugodtan pihenessen, minél többet aludjék. Az elmondottak betartása állatonként 4—8 kg zsírtöbbletet is jelenthet.

Óvjuk nyáron a tűző naptól is, mert az fokozza az anyagcserét, amely szintén súlyvesztéssel jár. Igen jó, ha nyáron a hízók megfürdhetnek, de ne engedjük pos-

ványos, bűzös pocsolóba, hanem tisztább vízbe, esetleg a hízót le lehet locsolni.

Télen a nagy hidegben több takarmány fogy, de kevesebb értékesítődik, mert annak egy részét hőképzésre használja fel az állati szervezet. Igen kedvező az olyan ól, amely télen is 8—12 Celsius fok körül van, mert ebbe nagyobb a termelés.

A hízónak tiszta ivóvíze legyen mindig, de különösen nyáron nem szabad róla elfeledkezni.

A hízó ólját is, mint a többi sertését, állandóan tisztán kell tartani, a fekhelye száraz legyen. Télen jó a szalma, polyva, falevél, stb. almózis, nyáron a homok-alj, de a hízók alá télen is megfelel a homok, ha más jobb nincs, de az feltétlen száraz legyen. A sertés igen kényes a száraz fekvőhelyre.

A hizlalás egy igen sarkalatos elve, hogy az etetést mindig pontosan, meghatározott időben, mondhatnám percnyi pontossággal kell végezni. Célzerű az öregebb hízókat napjában kétszer, míg a hízóba állított süldőket napjában háromszor etetni. A süldőknél a hizlalás második felében, ha az étvágyukban némi csökkenés állana be, szintén a napjában kétszeri etetést kell bevezetni. Igen eredményesnek mutatkozott egyik kipróbálásomnál pontosan a reggel 7 és este 18 órakor történő etetés. Az etetésnél igen fontos annak a megfigyelése, hogy a hízó megessi-e a neki adott eleséget, kinyalja-e a vályút. Ha nem nyalja ki a vályút, vagy az eleséget nem eszi meg, hanem a vályúban hagyja, akkor az adagját csökkenteni kell. A meghagyott eleséget a vályúból ki kell merni. Inkább kérjen a sertés, mint előtte maradjon.

Ájánlatos a hízóba beállított állatokat a hizlalás megkezdése előtt, a leggyakoribb sertésbetegségek ellen beoltatni, mert az esetleges elhullást, ami jövátelhetetlen kárt jelent, megelőzhetjük. Mindig forduljunk állatorvoshoz szaktanácsért. Az oltásból eredő néhány pengő kiadást nem kell sajnálni, mert sokszor nagy értékeket mentünk meg vele. Különösen a nyári hizlalásnál van nagyobb szerepe az oltásnak.

A hizlalásnál fontos annak ellenőrzése, hogy a hízó milyen mértékben értékesíti a takarmányt, ezért időnként mázsáltassuk le a hízókat (ahol nincsen az órsállomáson arra alkalmas mázsa, ott sajnos, csak a szemmel való megállapítással kell megelégedni). Célzerű a beállításakor megmázsáltatni, azután havonta egyszer. A súlygyarapodásból megállapítható a sertés takarmányértékesítése. Zsírra hizlalandó fiatal és öreg állatok átlag 500 kg darától 100 kg-ot híznak. A hizlalás elején mindig több a súlygyarapodás, mint a végén. Százalékban kifejezve, a hizlalás elején 28—30%-a, míg a végén 10—12% a súlygyarapodás. Az egész hizlalás idejére átszámítva, átlag 20—22% a súlygyarapodás, de csak egészséges, jó takarmánytól, mert a penészes, dohos takarmánytól jóval kevesebb, 16—17%.

VIII. Zsírrahizlalás.

Zsírra hizlalhatunk bármilyen fajtájú öregebb sertést, az egyéves körüli mangalicát és a hasonló korú, keresztezésekből származó keveréksertést.

A zsírra hizlalást átlag 6 hónap alatt lehet tökéletesen befejezni, kivéve az express hizlalást, ahol a beállított állat fiatal s úgy lesz takarmányozva, hogy növekszik és hízik is. Természetesen előfordul olyan jó hizodalmas tulajdonságú sertés is, amelyik hamarabb eléri a teljes kihízottságot.

A zsírra hizlalásnál az etetést (takarmányozást) illetőleg három időszakot különböztetünk meg, még pedig:

- i. Előhízalást, mely 6—8 heti időtartamú,
2. középső hízalási időszakot, mely átlag 3—3^{1/2} havi időtartamú és
3. utóhízalási időszakot (finomítást) mely 3—4 heti időtartamú.

Minden időszakban változik az adható takarmány összetétele és mennyisége.

Az előhízalásnál olcsóbb és termésembb takarmányt használunk, amellyel a gyomrot és beleket kitágítjuk, több takarmány felvételére és feldolgozására előkészítjük. Az előhízalásnál a takarmány nagy részét répa, főtt burgonya, kevés árpadora és korpával való keveréke teszi. Adunk még, ha van, zöld lucernát, lóherét. A répát vagy burgonyát korpával vagy kevés árpadarával keverve moslékként adjuk és utána egy-két marék árpát, tengerit szemesen adunk.

A középső hízalási időben a takarmány az elején kevés főtt burgonya, kevés korpával, több árpadora és kukoricadara. Majd fokozatosan kevesbítjük a burgonyát és korpát és emeljük a tengeridarát.

Az utóhízalási időszakban a takarmány zömét a tengeridara teszi, csak egész kevés korpát vagy árpadarát keverünk bele azért, mert a tiszta tengeridara gyomörögést okoz, melyet a korpa és árpadora enyhít.

A hízalásnál adhatunk átlagos 100 kg. súlyú sertésnek az első héten 2 kg. burgonya, 1 kg. árpadora és 1 kg. korpakeveréket, a második héten 2 kg. burgonya, 1^{1/2} kg. árpadora és 1/2 kg. korpakeveréket, a 3. és 4. héten három kiló burgonya, 2^{1/2} kg. árpadora és 1/2 kg. korpakeveréket. A 2. hónapban 3 kg. burgonya, 1^{1/2} kg. árpadora, 1 kg. tengeridara és 1/2 kg. korpakeveréket. A 3. hónapban 1^{1/2} kg. burgonya, 1^{1/2} kg. árpadora és 2 kg. tengeridara keveréket. A 4. hónapban 1^{1/2} kg. árpadora és 2^{1/2} kg. tengeridara keveréket. Az 5. és 6. hónapokban 3 kg. tengeridara és 1/2 kg. árpadora keveréket, melyet vízzel pépszerű sűrűsűgűre készítettünk.

Ha nincs burgonya, akkor azt darával lehet helyettesíteni, még pedig 3 kg. burgonya megfelel 1 kg. darának.

A felsorolt mennyiségeket csak támpontul hoztam fel, de amint már cikkemben megemlítettem, a mennyiség mindig attól függ, hogy mennyit esznek meg a hízók jóízűen. A jóízű meghatározást az adja, hogy a hízók a vályút kinyalták-e, vagy sem, ha nem, vagy ami még rosszabb lenne, ha maradna előtűk, akkor az adagot csökkenteni kell. Tehát az őrs ne bízza a hízalást csak az őrsfőzőnőre, hanem az etetést nézzék végig és irányítólag lépjenek közbe, ahol szükséges.

A takarmányhoz adjunk mindig „Futort”, „Pekket” olyan mennyiségben, amint a csomagjaikon elő van írva. Sót is adjunk! Legcélszerűbb kockában lévő marhasót venni, azt az etetővályú közelében drótra, kötélre úgy felfüggeszteni, hogy a hízók elérjék. Annyit nyalogatnak belőle, amennyire a szervezetüknek szüksége van.

A takarmány összeállítását másként is lehet eszközölni, aszerint, milyen takarmány áll rendelkezésére az őrsnek. Célszerű, ha az őrs érintkezést keres az arany- és ezüstkalászos gazdákkal, akiktől sok értékes és gyakorlati utasítást kaphatnak még.

A sertéstartás, nevelés és hízalásnál is lépést kell tartani, illetőleg haladni az újabb tudományos megállapításokkal, mert nem mindegy az, hogy ugyanazon takarmánymennyiséggel és tartási viszonyokkal 10.000 drb. sertést lehet-e nevelni, hízalni vagy 10.200 drb.-ot.

A hússüldők és sonkamalac hízalásával most nem foglalkozom, mert nem a finom sonka és bőröspecsenye most a fontos, hanem a sok zsír.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Rádióval kapcsolatos nyomozások.

I.

Engedély nélküli adóállomások leleplezése.

Írta: HASSZÁN MÁRTON híradó tiszthelyettes.

Addig, amíg a híradó csendőr a rádióval kapcsolatos nyomozásoknál arra a bizonyos 8 kérdésre megkaphatja a választ, — hosszú az út. Legnehezebb a „Hol?” kérdésének megfejtése. A sokirányú tevékenység, melyet összefoglalva „közbiztonsági rádió felderítés”-nek nevezünk, tulajdonképpen a „Hol?” kérdésre szeretne leg hamarabb feleletet kapni, mert a rádió-nyomozás terén éppen ezt takarja a legsötétebb homály.

A rádióvevőkészülékkel végzett megfigyelő szolgálat — mely a területi őrsökön a portyázással hasonlítható össze, — sokszor igen értékes adatokat szolgáltat. Az alábbi eset leírásával akarok rámutatni arra, hogyan jutunk a megfigyelés eredményeinek felhasználásával a „Hol?” kérdésének tisztázásához.

Egy Perényi nevű zsidó rádiókereskedőtől megvonták a rádióamatörködésre szóló engedélyokiratot. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy Perényi egy idegen nemzet amatörjével folytatott rádió-távbeszélőforgalom közben egyik vendégül látott zsidó nőrokonát a mikrofonhoz engedte s az éltette az idegen nemzetet és népet.

Ezt megfigyelő szolgálatom során felvettem, de ugyanakkor vették a posta és a honvédség figyelő szervei is. Miután „H A 2 B” hívójele nyomán az amatörök nyilvántartásából személyazonosságát könnyű volt megállapítani, feljelentése megtörtént, adókézülékét engedélyével együtt elkobozták és politikai szempontból további megfigyelés alá helyezték.

Ennek során az a gyanú merült fel ellene, hogy titokban rádióadókészülékek készítésével foglalkozik s ebben S. F. szerelő a segítőtársa.

A nyomozást kiterjesztettük F. P. Kiskunhalas—botospusztai lakosra is. F. engedély nélkül rendszeresen bonyolított le rádióamatör-forgalmat, H A 3 FP hívójellel.

Egy alkalommal, figyelő szolgálatom közben, ugyancsak engedély nélkül dolgozó ellenállomásának bementotta települési helyét és ezt sikerült feljegyeznem.

A szükséges adatok birtokában most már mindhárman ellen elrendelték a nyílt fellépést.

Először P. rádióüzletében, majd lakásában tartottunk házkutatást, de adókészüléket egyik helyen sem találtunk. A lakásán megvolt ugyan egy régi szétszedett adókészülékének erősítő fokozata, de ezt csak a grammofonjához használták.

Segítőtársa, S., eleinte szintén tagadta, hogy adókészüléke volna. Beszélgetés közben azonban rátaláltam a gyengéjére: a hiúságánál fogtam meg. Elmondottam neki, hogy engem is érdekel a rádióamatörösködés

és szeretném, ha ő, mint komoly szakember, néhány kérdésben felvilágosítást adhatna.

— Kíváncsi vagyok, — mondtam — hogyan szerelte fel laboratóriumát s milyen alkatrészekkel, csövekkel dolgozik legszívesebben.

A ravaszkodás használt. Kérésem elől nem tudott kitérni, elvezetett a lakására. Már az udvarban, a belépésnél megállapítottam, hogy pontosan méretezett, jól elkészített Herz-típusú adóantennája van. Mikor ezt közöltem vele, nagyot nézett. Leolvastam az arcáról, hogy eddig csak „koca-rádiósnak” tartott és szak tudásom kínosan lepte meg. Most már érezte, hogy minden tagadás hiábavaló.

A lakóházban az egyik üvegszekrényben igen szépen összeállított 15 Watt teljesítményű adókészüléket találtunk. Elkértem S.-tól a HA 3 FP hívójelű amatőrtől kapott nyugta- vagy szaknyelven „Qsl”-lapokat is. (A rádióamatőrök különféle díszítéssel ellátott nyugtalevelezőlapokon közlik egymással a vételre és adásra vonatkozó tapasztalataikat és készülékeik tulajdonságait.) S. ezek után beismerte azt is, hogy 1 adót és adóvevőt épített F. P. részére.

Az őrizetbevett adókészüléket, alkatrészeket és qsl-lapokat a helybeli postahivatalnak adtuk át. (Most már a 215.593 8—1941. számú K. M. rendelet értelmében a községi előjárásnak kell átadni. Szerk.)

Mielőtt F. lakására elmentünk, házkutatásra kellett engedélyt kérnünk.

Az arra hivatott úr azonban minden további lépésünket feleslegesnek tartotta, mert — mint mondotta — ebben az ügyben már többször megbízott egyéne F.-nál nem talált adókészüléket. Mikor felsoroltam az eddig rendelkezésre álló terhelő adatokat, mégis engedélyt adott a házkutatásra.

Másnap reggel kimentünk F. lakására.

Már a külső, általános helyszíni szemle során megállapítottam, hogy itt adókészüléket rejtegetnek, mert a hosszú akácoszlopok közé kifeszített egyik antennában szabályos L-típusú adóantennára ismertem. Csak az idősebb F.-t találtuk odahaza. Mikor közöltük vele jöveletünk célját, azt állította, hogy nincs adókészülék a lakásban. Különben is már sokszor kerestek náluk adót, de sohasem találtak.

Ezzel persze nem elégedtünk meg. Kijelentettem, hogy megnézem azt a helyiséget, amelyikbe az a hosszú antenna vezet.

F. nyugodtan fogadta a közlésemet és eligazított a lakásban. Nyilván rólam is azt hitte, hogy nem ismerem fel az adókészüléket, s én is vevőkészüléknek gondolom majd!

A kérdéses szobába lépve, azonnal felfedeztem, amit kerestünk. Falra szerelt, Hartley-kapcsolású, öngerjesztésű kis adó volt. Az áramforrásul használt telepek alatta egy éjjeliszekrényben voltak elhelyezve. Ugyanitt megtaláltam a qsl-lapokat is. F. ezekre azt mondotta, hogy üdvözlő-kártyák.

Rövidesen előkerült egy másik táskába szerelt adókészülék, billentyű, mikrofon és sok más alkatrész.

Később megérkezett a család többi tagja is.

Kikérdezésük során bevallották, hogy a táskába szerelt adókészülék párja a városban van F. P. húgának vőlegényénél, akivel a leány rádióon sokszor bizalmas eszmecsere folytatott.

Ottartózkodásunk alatt többször kijelentették, nem értik, csendőrr létemre hogyan tettem szert ilyen alapos rádiós szakismeretre...

II.

Rádió adókészülék az asztalfiókban.

Írta: TASSÁNYI ISTVÁN híradó tiszthelyettes.

Kiskunfélegyháza környékén kommunista szervezkedés felgöngyöltése volt folyamatban. A nyomozás során alapos gyanú merült fel, hogy az egyik tanyán lakó Pap János nevű volt tisztviselő a szervezkedés szolgálatában rádió adó-vevőkészüléket tart üzemben s annak felhasználásával külföldi kommunista szervezetekkel tart fenn összeköttetést.

A nyílt fellépéshez engem is kirendeltek. Mielőtt a helyszínre érkeztünk volna, felhívtuk a két bizalmi egyén figyelmét feltevéseinkre és a nem mindennapi tárgyak előkerítéséhez megkívánt tennivalóikra.

A tanyai házban csak gyanúsított és özvegy édesanyja lakott. Papot szerencsére otthon találtuk. Felmutattuk előtte a házkutatásra szóló hatósági felhívást és felszólítottuk, hogy az önmaga-készítette rádió adó-vevőkészüléket adja elő.

Kissé meglepődve, de vonakodás nélkül kijelentette, hogy rádió adó-vevőkészüléke nincs.

— Ha szavamnak nem hisznek az urak, tessék, keressék meg.

Nem is kértük magunkat, hanem azonnal hozzáfogtunk ahhoz az alapos és tervszerű munkához, mely a rádióval kapcsolatos házkutatásnál különösen fontos.

Fáradozásunk csakhamar eredménnyel járt. A fiókokból különféle rádióalkatrészek kerültek elő. Ekkor már láttam, hogy feltevéseink helyes volt. Tárgyi bizonyítékokat kaptunk arra, hogy Pap valóban foglalkozott rádiókészülékek építésével.

A további kutatás során szerszámokat és féligkész állapotban 25x30 cm nagyságú szerelőlapot találtunk. Ez a fémlap arra szolgál, hogy a készülék egyes alkatrészeit — tekercseket, csöveket, kondenzátorokat stb. — rögzíteni lehessen rajta.

Pap, aki mindeddig szótlánul figyelte munkánkat, a szerelőlaphoz szükségesnek tartott egy kis magyarázatot. Vevőkészüléknek készült, de nem sikerült — mondotta s bizonyára meg volt győződve róla, hogy ezt elhittük neki.

Az asztalfiókokból gondosan becsomagolt és bekapcsolásra előkészített további alkatrészek kerültek elő. Másutt félighasznált anód- és fűtőtelepekre bukkantunk.

Mikor már minden helyiséget és bútordarabot átvizsgáltunk, hozzáfogtunk a különböző anyagok csoportosításához. Mivel Pap engedélyes rádióelőfizető volt, vevőkészülékhez felhasználható alkatrészeket a rádiórendelet értelmében jogosan tarthatott a lakásán.

Adókészülékhez szükséges tartozékokat azonban már nem. Ilyeneket kellett tehát a sok anyag közül kiválasztanunk.

A szerelőlapot jobban megvizsgálva, észrevettem, hogy kivitelben eltér a vevőkészülékeknél szokásos szereléstől és adóalkatrészt is találtam rajta.

Közöltem Pappal, hogy a szerelőlap teljesen kész s tartozékaival akár azonnal üzembe helyezhető, de nem mint vevő-, hanem adókészülék. Erre a kijelentésre elsápadt és jóideig nem tudott szóhoz jutni.

Felszólítottam, hogy a készüléket előtűnk szerelje össze és kapcsolja be. Ismét tagadni kezdett s megmaradt eredeti állítása mellett: a készülék féligkész állapotban van s csak vevőnek szánta.

Láttam, hogy így nem jutunk előre, tehát magam fogtam munkához. Pap megkönnyebbülten lélekzett fel s szinte olvastam a gondolataiban: „Mit mesterkedsz, te szegény csendőr, úgysem értesz ehhez.“

Bizakodása nem tartott sokáig. Gyorsan előszedtem a külön csomagolt alkatrészeket. A szerelék-lapon 3 cső-foglalatot találtam. Az egyikbe a P. 4100-as jelzésű adócső pontosan beleillett. A másik két foglalatról azonnal megállapítottam, hogy egyrészt megtévesztésül vannak beépítve s másrészt nem elektroncsövek, hanem egyéb adóalkatrészek gyors ki- és behelyezésének elősegítésére szolgálnak.

Az anódttelepeket sorbakötöttem. A fűtőtelepet s végül a morsebillentyűt is bekapcsoltam a megfelelő helyre. A billentyűt lenyomtam s az anódárammérőműszer kilengett, annak jeléül, hogy az adókészülék üzemképes.

A bizalmi egyének minden másról elfeledkezve, tágranyílt szemmel figyelték az eseményeket s a készülék működéséhez fűzött magyarázataimat.

Pap szorult helyzetéből ismét megtévesztő állításokkal próbált szabadulni. — Úgy látom — mondotta — az urak többet értenek a rádióhoz, mint jómagam. Eddig fogalmam sem volt arról, hogy ezt adókészüléknek is lehet használni.

Ezt, a körülményekkel máris megcáfolt védekezését természetesen nem fogadhattuk el. Papot őrizetbe vittük és a bűnjelekkel együtt Kiskunfélegyházára kísértük.

Itt a postától igénybevett szakértő közreműködésével újból üzembehelyeztük az adókészülékét. Az adó morsejeleit a távolabb elhelyezett vevőkészüléken kifogástalanul fogtuk. Beigazolást nyert, hogy 30—40 méteres hullámhosszon működő titkos adóállomást lepleztünk le, mely a kommunista szervezkedés szolgálatában állt.

Erre vonatkozóan Pap lakásán feljegyzéseket, iratokat ugyan nem találtunk, a nyomozás során elhangzott tanuvallomások azonban bizonyították, hogy a kommunista szervezkedésben résztvett. A csendőri feljelentés alapján azután a bíróság is tényként állapította meg, hogy Pap rádióadókészülékét kommunista célok szolgálatában használta s így elvette méltó büntetését.

Figyelemreméltó ennél az esetnél a gyanúsított óvatossága és ügyessége. Adókészülékét úgy építette meg, hogy percek alatt összerakható és szétszedhető legyen. A kivitelezésnek ez a módja felületes vizsgálatnál még a szakembert is könnyen tévútra vezetheti. Tanulság: rádióval kapcsolatos bűncselekményeknél csak a legnagyobb körültekintéssel és szakértelemmel érhetünk el eredményt.

KÖNYVOSZTÁLYUNK AJÁNLATAI:

Szervezeti és szolgálati utasítás. 2 P 20 f

Próbacsendőrök tankönyve. 4 P

Tábori rendészeti szolgálat. 1 P 90 f + portó.

(A könyv bizalmas, csak ajánlottan küldhetjük.)

Ezenkívül:

A csendőrség elhelyezési térképe. 30 f

Máshol nem kaphatók!

Rendelés a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. csekk-számlájára történő befizetéssel eszközözendő.

HALOTTAINK

Tóth István I. szombathelyi III. kerületbeli alhadnagy szeptember 22-én Szombathelyen meghalt. Szababattyán községben temették el. 1921. március 21. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: Háb. emlékérem kard és sisakkal, I. oszt. leg. kat. szolg. jel, Erdélyi, Felvidéki és Délvidéki Emlékérem és Osztrák háborús emlékérem.

Horváth István I. kassai VIII. kerületbeli tiszt-helyettes szeptember 28-án Ublya községben meghalt. Szentgyörgyvölgyön temették el. 1923. március 1. óta szolgált a testületnél. Kitüntetései: Magyar Bronz Érdemérem, II. oszt. leg. kat. szolg. jel, Felvidéki és Erdélyi Emlékérem.

Ihász Gyula székesfehérvári II. kerületbeli őrmester augusztus 24-én Budapesten meghalt. 1929. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: II. oszt. leg. kat. szolg. jel, Erdélyi Emlékérem.

Fejes Imre kassai VIII. kerületbeli csendőr szeptember 2-án Budakeszin meghalt. Budakeszin temették el. 1939. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: III. oszt. leg. kat. szolg. jel, Felvidéki és Erdélyi Emlékérem.

Bidló Jenő szombathelyi III. kerületbeli prb. csendőr szeptember 24-én Nagyváradon meghalt. Nagyváradon temették el. 1941. május 4. óta szolgált a testületben.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Aradi György tiszthelyettes (III. ker.), 1904—1931-ig szolgált,
Barta Pál őrmester (X. ker.), 1913—1921-ig szolgált,
Erdei Gusztáv tiszthelyettes (VIII. ker.), 1905—1929-ig szolgált,
Gyóji László tiszthelyettes (VI. ker.), 1895—1921-ig szolgált,
Papp Ferenc törzsőrmester (VI. ker.), 1904—1921-ig szolgált,
Pálfi István szv. tiszthelyettes (V. ker.), 1901—1921-ig szolgált a testületben. Pálfi tiszthelyettestől külön is búcsúzik a Csendőrségi Lapok, egyik régi munkatársa („Öreg csendőr“ néven sokat írt) távozott vele az égi örskörletekbe.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Csendőr csapattiszti tanfolyam kezdődött október 1-én Budapesten a csendőrtiszti tanfolyamon. A tanfolyam tanárai: Czeglédy Jenő, Bogsányi József alezredek, Örendy Norbert őrnagy, Eperjessy István g. őrnagy, Bartos Ödön, Tánczos Ferenc, dr. vitéz Székely Frigyes, Sörényi István, dr. Németh László, dr. Decleva Dénes századosok, dr. Varga Kálmán ő. százados, dr. Borhy Emil főhadnagy, továbbá előadásokat tart dr. Orsós Ferenc e. ny. r. tanár. A tanfolyam hallgatói: dr. Bayer László tart. főhadnagy, Buday László tart. hadnagy, Kiss Gábor, Sólymosi Miklós, nemes palocsai Palocsay István, vitéz Komporday Pál, vitéz Gáspár Géza, vitéz Benkő József, nemes sallóvölgyi Békeffy Béla, Huszár Gusztáv, Zajka Gyula, nemes tassi Becz Ádám, Horváth Pál, Fery Pál, Aranka Sándor, Lukács Lóránd hadnagyok, Munkácsy Andor tsz. zászlós, altorjai Molnár István, dr. Lányi Zoltán, Kiss András, Sütő István, Dienes Gyula, dr. André László, dr. Balassa Bálint, dr. Bánó Imre, dr. Binder Gusztáv, nemes tolcsvai Bónis Sándor, dr. Demeter Zoltán, dr. Gadányi Elemér, dr. Gallai László, Szentpáli Gavallér Kálmán, Jakab Iván, dr. Kocsisovszky Lajos, László Jenő, dr. Légrády Rezső, nemes bikafalvi Máthé Tibor, dr. Nagy Emil, dr. Schmidt István, dr. Várnai István, Vicsay István, dr. Perlaky Gyula, Temesy László tart. zászlósok.

Nyugállományba helyezés. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával nemes nagyalásonyi Barcza Jenő alezredes nyugállományba helyezését a saját kérelmére elrendelt felülvizsgálat eredménye alapján elrendelni méltóztatott.

Nemesség elismerése. A m. kir. belügyminiszter úr **Békeffy Béla** csendőr hadnagy magyar nemességét és „Sallóvölgyi“ előnév használatához való jogát igazolta

Kitüntetések adományozása. A keleti magyar megszálló csoport parancsnoka a Kormányzó Úr Ó Főméltósága által reá átruházott hatáskörben a Legfelsőbb Hadúr nevében a Szovjet elleni hadműveletek alkalmával a **Magyar Bronz Vitézségi Érmét** adományozta az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért: **Tamás István** csendőrnek és **Prókay Sándor** őrmesternek.

A m. kir. csendőrségi tanulmányi segélyalapítványból a folyó évben a következő segélyeket osztották ki: a budapesti I. kerületben: Magyar István alhadnagy 100 P, Mező Pál szv. tiszthelyettes 160 P, a székesfehérvári II. kerületben: Kósa János tiszthelyettes 130 P, a szombathelyi III. kerületben: Székely János alhadnagy 100 P, Kiss Imre II. tiszthelyettes 130 P, a szegedi V. kerületben: Sebestyén Máttyás szv. tiszthelyettes 100 P, Mihály Dénes törzsőrmester 170 P, a debreceni VI. kerületben: Lászlófi Mihály alhadnagy 110 P, Csalányi Károly tiszthelyettes 100 P, Nemesfalvi Antal szv. tiszthelyettes 110 P, Hatvani Ferenc törzsőrmester 120 P, a miskolci VII. kerületben: Bacskai András alhadnagy 110 P, Hidvégi Dániel törzsőrmester 100 P, a kassai VIII. kerületben: Mogyorósi János I. tiszthelyettes 100 P, Kalocsai János I. tiszthelyettes 100 P, a kolozsvári IX. kerületben: Komlyós János alhadnagy 100 P, Márton János tiszthelyettes 100 P, Rácz Balázs törzsőrmester özevgye 170 P, a marosvásárhelyi X. kerületben: Szabó Ambrus alhadnagy 130 P, Bakonyi Vendel tiszthelyettes 130 P, Fülöp Péter tiszthelyettes 150 P, a közlekedési és híradóosztálynál: Várhelyi Rudolf törzsőrmester 140 P.

Dícséret. A székesfehérvári II. kerület állományába tartozó **Józsa János** törzsőrmester az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálatokért **hadsergparancsnoki dícsérő** elismerésben részesült. **Csendőrfelügyelői okirati dícsérő** elismerésben részesült: **Veress Antal** tiszthelyettes (VI. ker.). **Hadtestparancsnoki elismerésben** részesültek a **debreceni VI. kerületben**: Séllei András alhadnagy, Sasfalvi Károly törzsőrmester, v. Fekete Bálint őrmester, Hetesi János és Hideghéthy Árpád csendőrök. **Dandárparancsnoki dícsérő** elismerést kapott: **Árvai István** prb. csendőr (VI. ker.). **Kerületi parancsnoki okirati dícséretet** kaptak: a **pécsi IV. kerületben**: Horváth Károly őrmester, a **szegedi V. kerületben**: Megyeri József őrmester, a **debreceni VI. kerületben**: Vas Károly törzsőrmester. **Kerületi parancsnoki nyilvános dícséretben** részesültek: a **szombathelyi III. kerületben**: Réti Ferenc csendőr, a **debreceni VI. kerületben**: Hőgye Sándor csendőr.

Katonai vonatellenőrző szolgálat. 1942 október 1-vel a vasúti csendőrség „katonai ellenőrző“ feliratú karszalaggal és a VKF. Úr nyiltparancsával ellátott járőrei az egész országban megkezdték a katonai vonatellenőrző szolgálatot. E szolgálat célja a vonaton a katonai fegyelem és rend fenntartásának, a honvéd legénység menetokmányai hitelességének, utazásuk jogosságának ellenőrzése. A vonatellenőrző járőrök bekapcsolódnak ezenkívül még a vasúti „K“ szolgálatba, ezért a tisztikart is ellenőrzik személyazonossága tekintetében. A legénység erre a különleges és kitüntető feladatra a Szombathelyen tartott szaktanfolyamon készült fel. E tanfolyamon elsajátította a sajátos és különleges eljárási módokat a honvéd egyénnel szemben, továbbá megismerte az összes katonai menetokmányt és személyazonosságát igazolványt, valamint az ezekkel elkövethető összes visszaélést is. E rendkívül fontos, hatalmas igénybevételt jelentő feladatkört ellátó bajtársainkat külön is üdvözljük, mindnyájunk őszinte szerencsekívánata kísérje útjaikon.

vitéz Jenei József II. őrmester,
aki az újvidéki jv. tanfolyamot elsőnek végezte.

VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATOK A TŰZKERESZT ADOMÁNYOZÁSÁHOZ. A 43. számú Honvédségi Közlönyben megjelent a 41.243/eln. 8. c.—1942. számú honvédelmi miniszteri körrendelet, amelyet kivonatolva az alábbiakban közlünk:

A Tűzkeresztre igényjogosultak. Az alapszabályok 3., 6. és 7. §-ában felsoroltak (lásd 1941. évi december hó 2-án kelt 57. sz. H. K. [Személyes ügyek]-t). Zsidók a Tűzkeresztet nem nyerhetik el.

A Tűzkereszt igényjogosultságával kapcsolatos kifejezések értelmezése.

1. *Mozgósított hadsereg*-nek kell tekinteni az ország hadbalépésétől kezdve a békekötés napjáig az egész magyar királyi honvédséget, tekintet nélkül arra, hogy általános vagy részleges mozgósítást rendeltek-e el.

2. A 3. §-ban említett gyalogság-hoz az ejtőernyős alakulatokat, gyalogdandár parancsnokság-hoz a könnyű hadosztály, határvadász és hegyidandár parancsnokságokat, páncélos dandárparancsnoksághoz a páncélos hadosztály-, gépkocsizó lövészadosztály-, harcokcsi- és gépkocsizó lövészdandár parancsnokságot, a lovasdandár parancsnoksághoz a lovashadosztály parancsnokságot is hozzá kell számítani.

3. *Fegyveres testületek:* a magyar királyi csendőrség, a magyar királyi rendőrség, a magyar királyi pénzügyőrség, a magyar királyi állami erdészeti fegyveres személyzete.

4. *A kivonuló hadműveleti hadseregen belül szolgálati beosztást nyert polgári személyek*-nek tekintjük mindazokat az egyéneket, akik hivatalosan kiadott szervezési táblázat szerinti helyeken előjáró hatóságuk rendelkezése folytán tényleges szolgálatot teljesítenek.

5. *A hátorszáiban a mozgósított hadseregen belül szolgálati beosztást nyert polgári személyek (nők, férfiak)*-nek tekintjük mindazokat az egyéneket, akiket tényleges szolgálatteljesítés céljából a hivatalosan kiadott szervezési táblázat szerinti helyekre előjáró hatóságuk rendelkezése alapján osztottak be.

6. *A hadműveleti területet és a hátország területét* esetenként a Fővezérség (VKF-e) külön rendelkezésben jelöli meg.

7. *Sebesültnek* azt kell tekinteni, akinél ellenséges harceszköz által (illetve az ellenség által pl. közelharcban harapás, ütés, stb.) okozott erőszakos behatás következtében az emberi test folytonossághiánya, szövetroncsolása vagy tartós működési zavara állott elő. (Légnyomás és harcgázok hatása folytán keletkezett kóros elváltozásokat ide kell számítani.) Sebesüléssel egyenértékűek azok a sérülések, melyek, bár nem ellenséges harceszköz behatásától állottak elő, azonban harci ténykedés (pl. erődrobbanás, saját tüzérségi tűz vagy lángszórótól való sérülés, akadályelhárítás, illetve robbantás) folytán keletkeztek.

8. *A sérülés* oly külső vagy belső kóros elváltozása az emberi testnek, mely külső erőszak vagy időjárás viszontagságai (fagyás, hőség) következtében jött létre és előző pont szerint nem minősül sebesülésnek.

9. *Hősi halottnak* tekintendők a honvédséghez és a fegyveres testületekhez tartozó egyének közül: a) az elesettek, b) az ellenség előtt kapott sebesülés következtében elhaltak még abban az esetben is, ha a halál a háború után — de az elszenvedett sebesüléssel okozati összefüggésben — következnek csak be. Az ellenség előtt kapott sebesüléssel egyenértékűek azok a sérülések, melyek bár nem ellenséges harceszköz behatásától állottak elő, azonban harci ténykedés folytán keletkeztek. (Pl. erődrobbanás, saját lángszórótól való sérülés, akadályelhárítás, illetve robbantástól keletkező sérülés, stb.), c) a harctéren eltűntek és holtak nyilvánítottak, d) a hadifogságban elhaltak, kivéve azok, akikről a H. M. megállapítja, hogy erre a megkülönböztető anyakönyvi bejegyzésre nem méltóak, e) az ellenség előtt el-

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Áruk minőségéért, olcsó áráért, stb., e'Ismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba fog'alva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közölni velünk, hogy az érdekelt céget jogos kifogás esetén hirdetőink sorából távolíthassuk.

szenvedett baleset vagy betegség következtében elhaltak még abban az esetben is, ha a halál ebből kifolyólag a hátszágban, de még a leszerelésük előtt következ- nek be (a ht. állományúakra vonatkozólag a H. M. dönt). Hősi halottaknak tekintendők még a honvédség- hez és a fegyveres testületekhez tartozó katonai szemé- lyek vagy honvédelmi kötelezettséget teljesítők közül azok, akik felkelők elleni harcok során, továbbá ellen- séges harceszközök (repülőátadás, ejtőernyős támadás) elhárítása, légi figyelő szolgálat vagy egyéb szolgálat ellátása közben ellenséges harceszközök behatása követ- keztében vesztik el életüket. Hősi halottaknak tekintendők végül még azok a polgári személyek is, akik a hadmü- veleti területen bármely okból kifolyólag az ellenséggel szemben fegyverrel a kezükben harcoltak és ennek következtében elesetek, vagy az ez alkalommal kapott sebesülésbe belehaltak. (A folyó évi 613.893/22.—1942. számú honvédelmi miniszteri rendeletről.)

10. Az ellenség előtti meghatározás alatt azokhoz az alakulatokhoz beosztott egyéneket kell érteni, akik a hadműveleti területen felvonult és a hadműveletekben ténylegesen résztvett alakulatok valamelyikéhez tartoz- nak. Hadműveletekben ténylegesen résztvett alakula- tokhoz számítanak az arcvonal mögött tisztogató, stb. harcokban résztvett ama alakulatok is, melyeket a Fő- vezérség (VKF-e) egyes hadművelet lezárása alkalmával ilyennek minősített (pl. megszálló csoportok egyes csa- patai).

A Tűzkeresztre való igényjogosultság megállá- pítása. Az alapszabályok szerint az igényjogosultság megállapítására jogosult parancsnok a megállapításnál a következő irányelveket tartsa szem előtt: 1. A mozgó- sított hadseregen belül teljesített háborús szolgálat alap- ján az igényjogosultság csak azután állapítható meg, amikor a Fővezérség (VKF-e) a feltételként megkövetelt háborús szolgálat legrövidebb időtartamát már kihir- dette. 2. A Fővezérség által követelményként meghatá- rozott háborús szolgálati időtartam az igényjogosultság megállapításánál nemcsak a m. kir. honvédség, hanem a fegyveres testületek tagjaira, valamint a kivonuló (hadműveleti), illetve a hátszágban a mozgósított hadseregen belül szolgálati beosztást nyert polgári sze- mélyekre is vonatkozik. 3. A légvédelmi tüzéséghez tartozók földi elhárító harcban való és a 3. §. 1. b) és c) alpontjában felsoroltak a harcban fegyverrel történt részvételük alapján a Tűzkereszt I. fokozatára az igényjogosultságot csak bizonyos számú ilyen részvétel esetén nyerhetik el. Fenti igényjogosultság elnyeréséhez

a földi harcban megkövetelt részvételek számát a Tűz- kereszt elnyeréséhez szükséges háborús szolgálat időtar- tamának meghatározásával egyidőben — a Fővezérség (VKF-e) hirdeti ki. A földi harcban történt részvétel igazolása az esetről felvett jegyzőkönyvekkel, vagy ama parancsnokság stb. által kiállított Tanusítvány-nyal történhet, mely őket harcra alkalmazta. 4. A m. kir. honvédség és a fegyveres testületek tagjai, valamint a mozgósított hadseregen belül szolgálati beosztást nyert polgári személyek (nők, férfiak) tekintet nélkül arra, hogy a kivonuló hadműveleti vagy hátszágban moz- gósított hadseregen belül teljesítettek szolgálatot, — se- besülés, sérülés, illetve hadirokkanttá válás esetén az igényjogosultságot a sebesülés, sérülés, illetve hadirok- kantta válás hiteles beigazolásával azonnal megszerzik. (Az egészségrontás [betegség] folytán hadirokkantakká válók azonban csak abban az esetben, ha egészségron- tásuk következtében fogyatkozásuk a 25%-ot eléri vagy meghaladja.) 5. Ha a kivonuló hadműveleti hadseregen belül szolgálatot teljesítő egyén az igényjogosultság el- nyeréséhez megkövetelt idő letelte előtt hadifogságba kerül, az igényjogosultság megállapítása csak a hadi- fogságból való visszatérés és igazolás után történik az alapszabályokban felvett megkötések figyelembevételé- vel. 6. A hátszágban a mozgósított hadseregen kívül bármely polgári személy (nő, férfi) ellenséges harcesz- köztől szenvedett sebesülés hiteles beigazolása után az igényjogosultságot azonnal megszerzi. 7. A m. kir. hon- védség, illetőleg a fegyveres testületek állományába tar- tozó és az ellenség előtt bármely beosztásban hősi halált halt személyeknek az alapszabályokban meghatározott hátramaradottja számára a Tűzkereszt azonnal jogossá válik.

A Tűzkereszt odaítélése. A III. Fejezet szerinti igényjogosultságot csak az itt megjelölt okmányok stb. alapján szabad megállapítani és annak megtörténte után a Tűzkereszt megfelelő fokozatát odaítélni: A) Hábo- rús szolgálati időtartam alapján: A Fővezérség (VKF-e) által megállapított és a mozgósított hadseregen, illetve a fegyveres testületeken belül teljesített bizonyos tar- tamú háborús szolgálatot okmánnyal kell igazolni, mégpedig hadműveleti területen: az alosztályparancs- nokság által kiállított Igazolvány-nyal, hátszágban az anyakönyvi lap adataival. B) Sebesülés, sérülés, hadi- rokkanttá válás alapján: I. A m. kir. honvédség egyé- nei, valamint a fegyveres testületek tagjai, tekintet nél- küül arra, hogy a kivonuló hadműveleti hadseregen belül vagy a hátszágban a mozgósított hadseregen belül tel-

Sport felszerelések szaküzlete
Maurer István
 Bpest, VI. József-kt 4. Tel.: 118-194
 A „BAROSS SZÜVETSÉG TAGJA.”

ÓRA-ÉKSZERAKTÁR
 „PRECISION”
BÁCSÉNYSZKI ALAPITVA: 1881.
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
 TELEFON: 87-59.

Universal permetezők Felvilágosítások: MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.T.
Agrárglobus BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-
 KÖRÚT 12. • TEL.: 156-681.

HANGYA ÉRTED DOLGOZIK!
magad és családod
 ÉRDEKÉBEN TÁMOGASDI!

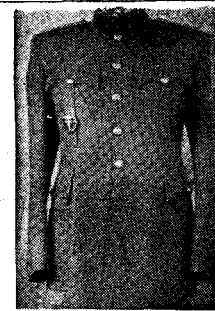
jesítették-e szolgálatot, továbbá a mozgósított hadseregen belül szolgálati beosztást nyert polgári személyek (nők, férfiak) 1. sebesülésnél: a) a hadművelleti területen történő sebesülés közvetlen beállta esetén: Névszerinti veszteség-kimutatás alapján, b) hátországi sebesülés közvetlen beállta esetén: Állományparancs vagy az esetről felvett Jegyzőkönyv alapján, c) hadművelleti területen vagy hátországon szerzett sebesülések utólagos elbírálása esetén: egykorú okmányok (alosztályparancsnokság által kiállított igazolvány, az esetről felvett jegyzőkönyv) alapján. (Igazolásra csak az a Jegyzőkönyv érvényes, melyet valamely honvéd [fegyveres erő] parancsnokság, szerv, hatóság, intézet, stb. az esetről jelenlevő 2 tanu esküvel megerősített vallomása alapján vett fel és a jegyzőkönyvet a parancsnok [főnök, vezető] vagy helyettese a tanuk személyazonosságát igazoló záradékkal látott el.) Ugyanazon alkalommal az ellenséges harceszköz egy időpontban történt behatása következtében kapott több seb egy sebesülésnek számít.) 2. Sérülésnél: a) hadművelleti területen történő sérülés közvetlen beállta esetén: esetleg rendelkezésre álló névszerinti veszteségkimutatás vagy az esetről felvett jegyzőkönyv alapján, b) hátországi sérülés közvetlen beállta esetén: az esetről felvett jegyzőkönyv alapján, c) hadművelleti területen vagy hátországon szerzett sérülések utólagos elbírálása esetén: az 1939. évi II. t.-c. 223. §. és ennek végrehajtása tárgyában kiadott 11.200/M. E. — 1940. számú rendelet és az 1933.VII. t.-c. Hrt. Ut. 1. §-án alapuló és a háború következtében szerzett betegségük folytán hadirokkantná nyilvánítottaknak: a hadigondozási igazolvány alapján. A hadigondozási igazolványt az erre jogosultaknak a H. M. (22. osztály) véghatározata alapján, a lakóhely szerint illetékes hadigondozási bizottság állítja ki. Ezekről hiteles másolatok kiadására, a lakóhely sze-

rint illetékes községi előljáróság, budapesti kerületi előljáróság, illetőleg polgármester mint hadigondozótaktak nyilvántartó hatóság) van felhatalmazva. II. A hátországon a mozgósított hadseregen kívül polgári személy (nő, férfi) ellenséges harceszköztől származó sebesülése esetén: az odaítélés csak akkor fogantatosítható, ha az érintett a sebesülést oly jegyzőkönyvvel tudja igazolni, amit valamely honvéd (fegyveres erő) parancsnokság, szerv, hatóság, vagy a lakóhely szerint illetékes közigazgatási tisztviselő) főszolgabíró, városban polgármester, Budapesten kerületi előljáróság, községben jegyző, körjegyző) az esetről jelen levő két tanu esküvel megerősített vallomása alapján vett fel és a jegyzőkönyvet a parancsnok (főnök, vezető) vagy közigazgatási tisztviselő, illetve annak helyettese a tanuk személyazonosságát igazoló záradékkal látta el. C) Hősi halál alapján: a m. kir. honvédség, valamint a fegyveres testületek tagjainak az ellenség előtt bármely beosztásban történt hősi halálát egykorú okmányokkal (alosztályparancsnokság által kiállított igazolvány vagy az esetről felvett Jegyzőkönyv (avagy Körtörténeti lap) alapján kell igazolni. D) Egyéb jogcím alapján. I. Az alapszabályok 3. §. 1. b) és c) pont alapján: 1. A kivonuló hadművelleti hadsereg harcra nem hivatott egyénei részére az odaítélést az a csapattest, illetve közvetlen magasabb előljáró fogantatosítja, akinek nevezettek az alkalmazás időpontjában alá voltak rendelve. 2. Ama polgári személyek igényjogosultságát, akik a hadművelleti területen bármely okból kifolyólag az ellenséggel szemben fegyverrel a kezükben harcoltak, a területileg illetékes kerület (hadtest) leventeparancsnok állapítja meg. II. A honvédség (és a többi fegyveres testületek) mindama egyénei részére, akik az 1938., 1939. évi Fel-

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége „Nyukosz” a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKAREKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaságot (Budapest, VI., Anker-köz 4., félemelet) bízza meg.

A szociális és családvédelmi célzatú csendőrijóltási szempontból fontos akciónál a 9. sz. „Csendőrségi Közlöny” adott értesítést.

„Réka”
EGYENRUHÁT

Készít:
egységcsomagból
igénylésre előírt
egységdíjon. Paszományok
gombok, felszerelési cikkek
Postai szétküldés

RUHAIPARI és KERESKEDELMI R.T.
VI., ANDRÁSSY-ÚT 27. • TELEFON: 425-984.

„ATLANTIS”

kemencestő és vegytisztító üzem
VI., HEGEDŰS-SÁNDOR-UTCA 8.
Telefon: 22-15-10. Flók:
IX., LÖNYAY-UTCA 51. SZÁM.
Függönytisztítás! Minta utáni
festés! Szőnyegtisztítás!

Öskeresztény cég! A testület tagjainak 5-10% engedmény

Aranyozott - kovacsoltvas - kristály
Stylcsillárok, díszlámpák

TÓTH JÁNOS

lámpa- és műhely

BUDAPEST, KOSSUTH L.-U. 1. • Ferenciek udvara, T.: 188-269.

Kerékpárt

venniszándékozók szíves figyelmébe!

Az őszi és téli hónapok folyamán előreláthatólag ismét kapunk

Steyr-Wallenrad

kerékpárokat.

Kérjük mindazokat, akik ilyen gépre igényt tartanak, hogy címüket velünk közöljék.

Az érdeklődőket a beérkezés sorrendjében előjegyzésbe vesszük, s őket, ha a nekünk beígért szállítmány megérkezik, haladéktalanul értesítjük a kerékpár áráról, nemkülönben a fizetési és szállítási feltételekről.

Az előjegyzés semminemű kötelezettséget nem jelent az érdeklődő számára.

Azonnali szállításra:

(ezidőszerint csak készpénzfizetés ellenében)

«Csoda» kerékpár eredeti teljes gyári felszereléssel (gumik, csengő, pumpa és táskában elhelyezett szerszámokkal)

P. 230—

(Női gép 8 P.-vel drágább.)

CSENDŐRBOLT

Budapest, XI., Böszörményi-út 19/a.

vidék-i és Kárpátalja-i, az 1940. évi Erdély-i, valamint 1941. évi Délvidék-i hadműveletek során az alapszabályok 6. §. 2. és 5. pontjai alapján a Tűzkeresztre való igényjogosultságot megszerezték — az odaítélést az említett okmányok alapján a jelenlegi csapat-, illetve közvetlen magasabb parancsnokság foganatosítja.

Bársonygallérral ellátott köpenyek és körköpenyek, valamint régi tábornoki köpeny hajtóka kihordási idejének meghosszabbítása. A 43. számú Honvédségi Közlönyben megjelent a 40335/eln. 2. r.—1942. számú honvédelmi miniszteri körrendelet az alábbi szöveggel:

Tekintettel a nehéz beszerzési viszonyokra és az ebből folyó takarékosági szempontokra, a földi- és folyamierők egyenruháját viselő tisztek (hasonlóállásúak) részére, a bársonygallérral ellátott köpenyek és körköpenyek (ez utóbbiak régi mellkészetére nézve is) kihordási idejét 1945. évi október hó 31-ig meghosszabbítom. Eme új kihordási idő a tölgyfa- és babérgallyal ellátott tábornoki köpenygallér (nagy) hajtókájának viselésére is vonatkozik. Említett ruhadarabok fenti kivételben azonban díszöltözetben nem viselhetők s ezekből újak nem készíthetők. Félreértések elkerülése végett közlöm, hogy az állógallérú zubbonyok tisztek (hasonlóállásúak) által csak folyó évi október hó 31-ig viselhetők.

Új hajtókaszínek rendszeresítése. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározása alapján a m. kir. honvédelmi miniszter úr az alábbi új hajtókat rendszeresítette: az élelmezési csapat, valamint az általa felállított intézetek részére: rozsdá- (vörös) barna posztó, — a szakosztályos tisztek részére: palaszürke posztó, — a szertisztek részére: meggyzsinvörös posztó és végül a honvéd üzemellenőrző tisztviselők részére sötétkék posztó hajtókat. Egyben ama intézetek legénységi állományú egyénei részére, akikre vonatkozólag eddig szabályozás nem történt, az alábbi hajtókaszíneket állapította meg: a m. kir. honvéd Ludovika Akadémia azon legénysége részére, akik nem tartoznak fegyvernemük jellegének megfelelő hajtókat viselő valamelyik legénységi különítmény állományába, egységesen a gyalogság hajtókat, — a m. kir. honvéd hadapródiskoláknál az egyes intézetek fegyvernemei jellegének megfelelő hajtókat, — a középiskolai nevelőintézeteknél a lila posztóhajtókat, — a m. kir. honvéd Hadiakadémiánál egységesen a gyorsfegyvernem hajtókat, — a m. kir. honvéd Haditechnikai Intézetnél és a m. kir. honvéd Központi Át-

vételi Bizottságnál a földierőktől származó legénység részére, továbbá a honvéd tüzérszertár, központi tüzerjavító-műhely, honvéd löszraktárak, valamint a tüzer- és fegyverjavító-műhelyek és végül a fegyverszertárnál a tüzérségi hajtókat, — a honvéd térképészeti intézetnél és a m. kir. honvéd központi ruhatárnál egységesen a meggyzsinvörös hajtókat, — a műszaki, vasúti és hidászszertárnál, valamint a híradószertárnál a műszaki csapat hajtókat, — a gépkocsizó vonatszertár és központi gépkocsizó vonatjavító-műhelynél, valamint a fogatolt vonatszertárnál egységesen a vonatcsapat hajtókat. A megállapított új hajtókat vise lése 1942. évi október 1-től kötelező.

Adomány. A beszercei szárnyparancsnokság alárendeltségébe tartozó őrsök legénysége az őszi céllövészet alkalmával a harctéren küzdő honvédek részére 222 pengő adott össze. Az összeg a Magyar Vöröskereszt Egylet útján jutott el rendeltetési helyére.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 38. szám. Zsidók tulajdonában levő egyes ingatlanok elidegenítésének szabályozása. Napidíjak kiszabataának újabb szabályozása. Csendőrtiszti- és altisztikar élelmiszerellátása, a családtagok utáni húsfejadag leszállítása. Laktanyák bérleti jogának bekebelezése. Csendőr legénység központi zsirellátására kiutalt sertéshízalótakarmány felhasználása.

Eladó. „Samun“ gyártmányú 350 kbc-m-es, felülvezérelt, négyütemű, angol verseny-motorkerékpár használható állapotban, 674 pengőért. Bata József csendőr, Bercel.

Ki tud róla? Orsányi Ferenc ceglédi születésű csendőrt, aki állítólag 1936. évben jött a csendőrséghez, keresi testvére, Orsányi István ceglédi (I., Hunyadi-u. 17. sz.) lakos.

SZEMÉLYI HÍREK.

Előléptek. Alhadnaggyá: a budapesti I. kerületben: Kertész Lajos I. tiszthelyettes; **Vizsgázott törzsőrmesterré:** a szombathelyi III. kerületben: Nagy József I. őrmester.

Kinevezések. A szombathelyi III. kerületben: Sebestyén István alhadnagy; a kolozsvári IX. kerületben: Sebestyén István, Magyar István alhadnagyk szakszparancsnokokká; Kun Jenő alhadnagy külsőcsoportvezetővé; Boda István tiszthelyettes őrsparancsnokká; a budapesti I. kerületben: Horváth József II. tiszthelyettes; a miskolci VII. kerületben: Veres Zsigmond tiszthelyettes alcsoportvezetővé, Dombrádi Sándor, Szalai László, Tóth Gyula, Kővári Lajos, Kaszás Jenő őrmesterek ideiglenes alcsoportvezetővé kinevezettek.

Kisfogyasztású

petroleum-
gáz

Aladdin

Kézilámpák

rt., Budapest, VII. Nyár-u. 7

Légoltalmi

tömlők, kabátok

BUDAKALÁSZI TEXTILMŰVEK RT.

Budapest, V. Wekerle Sándor-u. 11.

KOVÁCS A.

POLGÁRI ÉS EGYENRUHA SZABÓ,
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 10 ÉS 51.
AZ ÖSSZES EGYENRUHÁZATI CIKKEK SZAKÜZLETE.

AJAX

acélárúk

RÁBA

teherautók,
autobuszok,
traktorok

Auto- és traktoralkatrészek. Gyors-, szer-
szám-, szerkezetl. rozsdá- saválló,
acélok. Acélöntvények. Szürke ötvények.
Csavar és szerszámárúk. Keskenyvasútyú
vasúti anyagok. Prés. Kovacs idomdara-
bok. — Vasszerkezetek. Hidak. Áruk.
Textilgépkatrészek. Szekerek. Re-
szelők. Reszelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R-T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. sz.

Tichler János

papíráru papírzacskó és gyógyszeré-
szeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

Véglegesítették. A budapesti I. kerületben: Retter Simon, Molnár László, Lajtai Imre, Katona József, Mihályi Ferenc, Koncz János, Horváth Antal, Tarsoly Imre, Szeckó István, Papp János I., Macsári Ferenc, Serényi József; a székesfehérvári II. kerületben: Molnár István III., Néveri Lajos, Jenei Károly, Vajtai Sándor, Balázs Lajos, Béres Sándor, Alác Ferenc, Jenei Antal, Ács Mihály, vitéz Orszó József, Zsinka András, Takács Ferenc I., Molnár László; a szegedi V. kerületben: Dani Ferenc, Szigeti József, Kecskés Kálmán, Lukoviczki Mihály, Aszódi János, Fehér Ferenc, Kovács Sándor II., Mátyás István II., Németh István, Szilágyi Máté, Kiss Lajos I., Tóth Dezső, Sári József, Novák Vendel, Kiss Lajos II., Gyarmati Imre, Mészáros Gyula, Rácz Mihály, Muzsák Endre; a debreceni VI. kerületben: Képes Kálmán, Szabó János, Szőke Mihály, Török Balint, Dóka Antal, Molnár Antal; a kolozsvári IX. kerületben: Lengyel Péter, Bokor István, Tripó József, Lendeczki Ferenc csendőröket az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. Bálványosi Árpád g. hadnagy Kochen Margit úrhölgygel Rozsnyón; a budapesti I. kerületben: Szőrfi Imre őrmester Török Rozáliával Apátfalván, Mezei József őrmester Macskás Klárával Mezőtárkányban, Nagy Flórián őrmester Kömlei Saroltával Győrben; a székesfehérvári II. kerületben: Nyerges József őrmester Baranya Teréziával Adonyban, Ovári István csendőr Majsa Piroskával Újmalomsokon, Németh Imre II. őrmester Csápai Emmával Ekecsen, Kanyó András őrmester Madarasi Idával Nagyszekeresen; a szombathelyi III. kerületben: Rábvölgyi László I. őrmester Kiss Erzsébettel Száron, Erdődi Imre csendőr Egyed Máriával Vasszécsenyen, Percsényi Mihály őrmester Haspral Flóriával Szücsön, Gombai Ferenc I. csendőr Erdős Erzsébettel Ugodon; a pécsi IV. kerületben: Farkas Imre őrmester Szeles Máriával Sarvason, Döme Károly őrmester Cseh Németh Margittal Batykon; a szegedi V. kerületben: Dávid Sándor őrmester Verraszói Erzsébet-Teréziával Kisújszálláson, Ficzer Mihály csendőr Lipót Margittal Szegeden, Ambrus Sándor őrmester Hatvani Erzsébettel Pusztazeren, Harkai József őrmester K. Papp Jolánnal Tiszaföldváron, Molnár Ignác őrmester Murányi Ilonával Budapesten; a kolozsvári IX. kerületben: Gábor Jenő csendőr Szakál Katalinnal Izsákon.

Született. A budapesti I. kerületben: Nagy Kálmán törzsrőmester feleségének András fia, Kálmán Ferenc őrmester feleségének Zsolt-Ferenc fia, Tordai Pál tiszthelyettes feleségének Pál fia, vitéz Hadi József őrmester feleségének József-Sándor fia; a székesfehérvári II. kerületben: Pásztor László őrmester feleségének Lenke leánya, Nyitrai Imre őrmester feleségének Magdolna leánya; a szombathelyi III. kerületben: Pados István csendőr feleségének Mária-Edit leánya, Rajkai József tiszthelyettes feleségének József fia; a pécsi IV. kerületben: Janka István őrmester feleségének Edit-Margit leánya; a szegedi V. kerületben: Mátrai József tiszthelyettes feleségének József fia, Fekete József törzsrőmester feleségének József fia, Szücs József tiszthelyettes feleségének Marianna-Jolán leánya, Dósai-Molnár Lajos őrmester feleségének Ilona-Ibolya leánya, Vörös Mátyás őrmester feleségének Péter-Pál fia, Major Sándor

tiszthelyettes feleségének Attila-Sándor fia; a marosvásárhelyi X. kerületben: Sallós Ferenc tiszthelyettes feleségének János-Péter fia.

Halálozás. Gulyás József tiszthelyettes Csaba fia Budapesten, Tordai Pál tiszthelyettes Pál fia Kecskeméten, Peéri Ferenc tiszthelyettes felesége szül. Csizsár Ilona Marosvásárhelyen, Pál István tiszthelyettes felesége szül. Kristó Rozália Hódmezővásárhelyen, Gólya József őrmester József fia Onódon, meghaltak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átsziszolésának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiégesztés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalra és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válaszbellyeggel ellátott borítékot mellékel uhhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomtatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb

Csendőrségi

nyomatványok papírának, és trószerek megbízható bevásárlási helye

Hertelendy László és Társai

BUDAPEST, XII., Bernáth Géza-u. 14.

(A budapesti csendőrloklantya szomszédságában)

Telefon: 355-128.

FIGYELEM! Csendőr ma már csak dombornyomásos kettős csendőrlevélpapírt használ és DUX. tűhegyű töltőtollal ír.

A mi kir csendőrség állandó szerződéses szövetszállítója és ruhakészítője

Trunkhahn
Szövetkövetően a gyártól!

ELADÁS:

N. PROHÁSZKA O.-UTCA 8

VI. TERÉZ-KÖRÜT 8

VII. BAROSS-TÉR 15

AZ ORSZÁG EGYETLEN ŐSKERESZTÉNY POSZTÓVÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BÖCSKAY-ÚT 47 SZÁM.

MAGYAR-SIEMENS-SCHÜCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-krt 36. Tel.: 120-739

helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jelégét nem jelöli meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem trükk akkor sem, ha a beküldő válaszlevegőt mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon“ rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőröké, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlegénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlegénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok“ 25.342. számú postatakarékpénztári csekkzámlára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

Vitéz Gál P. 1. Schuszter fogásmestert, aki zsidóval együtt dolgozik, töröltük hirdetőnk közül. 2. A szakállviselés nincs eltiltva, külön engedély nem kell. 3. A rádiókezelőket a kerületi parancsnokság válogatja ki. 4. Bilgeri csizmát a csendőr legénység nem viselhet. 5. Az ingatlan után adókat kell fizetni, mellékes, hogy a tulajdonos katonai vagy polgári egyén.

Kőhegyi csendőr. A pályázati hirdetés szerint 1941. december 31-ig lehetett a kérvényt beadni, ennél fogva az 1942/43. évről nem lehet szó.

Székelyudvarhelyi szárny. A névelemzés és névmagyarosítás ügyében munkálkodunk, türelmet kérünk.

Lendvai szkv. Táb. posta 296/14. Adjon be kérvényt a felesége utáni családi pótlék folyósítása iránt a belügyminiszter úrhoz (VI. b. osztály), onnan részletfelvilágosítást kap. Tényleges szolgálatban kapott illetményekre nem lehet jogosult, nem is értjük, hogyan gondolja ezt? Azért, mert most katonai szolgálatra behívták? Ha erre gondol, ismét csak azt felelhetjük: nem illeti meg.

Miskolc, Ferenc-u. 17. A kérdezett 1937. évben meghalt. Családja lakcíme: Budapest, VIII. Ludoviceum-u. 4.

F. M. prb. csendőr Máramarosziget. Csak a Csendőrségi Lapokban közölt módon beérkezett megrendelést teljesíthetjük.

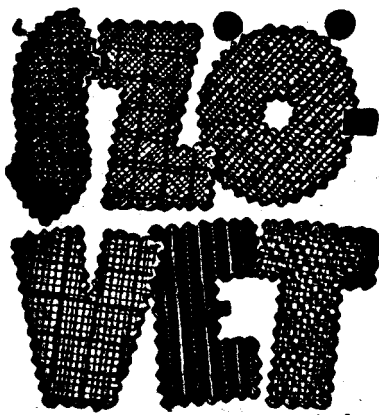
K. J. prb. cső. Hajdusoboszló. Előbbi üzenetünk Önnek is szól.

I. Zs. prb. csendőr Érdliget. A kérdezett könyvet a Stádium Sajtóvállalat R.-t.-nál: Budapest, VI. Rózsa-u. 111. alatt rendelheti meg, de a rendelésben azt is meg kell jelölni, hogy a Btk. hányadik kötetét kéri, miután három kötet jelent meg.

„Napirend betartása.“ 1. Bizonyos, hogy az elsőjével járó fokozott irodai munka — különösen mozgalmassabb örsökön — sok időt vesz igénybe. Ez azonban nem lehet ok arra, hogy — ha a legénység odahaza van — az őrsparancsnok ne oktasson, hanem az illetmények kifizetésével, a beadványok vagy felterjesztendő ügydarabok elkészítésével foglalkozzék A 755/csf. eln. 1941. sz. rendelet szerint ha az őrsparancsnok odahaza van és az oktatáshoz megkívánt létszám — vagyis az oktatókn kívül legalább 2 csendőr — rendelkezésre áll, a napirendben előírt időben oktatást kell tartani. Önálló tanulásról délelőtt csak akkor lehet szó, ha kevesebben vannak otthon, vagy nincs, aki oktasson. A napirend betartása ezidő szerint a hó első napjára is épügy vonatkozik, mint bármely más napra. Az őrsparancsnok ilyenkor legfeljebb a Szut. 176 pontjában biztosított jogával élhet; csak 2 órán át oktat s a délelőtti foglalkozás harmadik óráját a legénység önálló tanulásra fordítja. Igaz, hogy ezalatt az 1 óra alatt nem végezhet az irodai többletmunkával, de ott van a napirendben biztosított délutáni 2 óra is s ha ez sem elég, az esti órákat kell felhasználni erre a célra. 2. A selejt csendőrkalapokat a legénység saját költségén is megújíthatja darabonként 7 P-ért Vakány István kalaposmesternél. Cím: Budapest, VIII. József-körút 33. szám. Csak törésmentes kalapok javítását vállalja. Postaköltség a megrendelőt terheli. 3. A számtani példatárt magánhasználatra beszerezni nem lehet. A netán elkallódott hivatalos példányok pótlását ármegtérítés ellenében a csendőrségi felszerelési anyagraktárparancsnokságtól kell kérni.

Kecskemét. Anyaörséről ideiglenesen vezényelték, s ott elindulásakor a napibetét 20%-át levonták. Ez szabálytalan eljárás volt, mert a Cs—20. utasítás 29/d. alpontja előírja hogy elvezényelteknek a közzagdálkodás a napibetétet teljes egészében vissza kell térítse. Anyaörsén jelenleg nem étkezik, tehát a reggeli árát ott nem is követelhetik Öntől. Vezényeltetési helyén 20%-al felemelt napibetétet köteles fizetni. (L. Cs—20. ut. 26. p. b alp.), de ha betegsége miatt a reggelit nem veszi igénybe, akkor csak az ebédért kell megfizetni a felemelt napibetét megfelelő hányadát. (5/10 és 3/10) Ilyen részleges étkezésre a Cs—20. utasítás 27. pontja módot nyújt.

FOLYÓSZÁMLÁRA IS

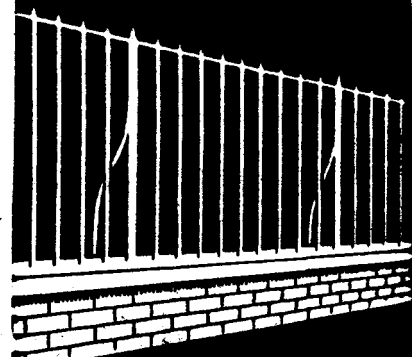

és minden más kettő árú

Trilon
RUHÁZATI RT.
ULLÓI-ÚT 14

KERESZTÉNY CÉG

KERITÉSEK
MINDEN KIVITELBEN

DEICHSEL
SODRONYGYÁR
BUDAPEST III. VÁCI-ÚT 98. TEL: 298.996

„Erdélyt soha senkinek!” 1. Közelebbi adatokat nem közölt, így csak azt tanácsolhatjuk, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet (OKH) ottani tagszervezetéhez, az íbrányi hitelszövetkezethez forduljon kérelmével. Ha a javításra szoruló ház még tehermentes és értéke megfelelő biztosítékot nyújt, az 1200 P kölcsön folyósítása esetleg sikerülhet. Ha ott nem ér el eredményt, írjon az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet igazgatóságának) Budapest, V., Nádor-u. 28. szám). Itt kaphat hosszúlejáratu kölcsönt (kb. 20 P levonással) 2000 P-ig is, de csak azzal a feltétellel, ha a házat teljesen újraépítteti. A bontási anyag felhasználását az igazgatóság megengedi. 2. Önnek is csak azt üzenhetjük: a Háborús Emlékérem iránti kérvények elbírálása folyamatban van. Kérelme jó úton halad. Legyen türelemmel, rövidesen kiadásra kerül.

Havasigopár. 1. Kötelezője az 1943. évben jár le. 2. Igényjogosultsági bizonyítványt 6 évi tényleges szolgálat letelte után kérhet. Megmondja bármelyik idősebb bajtárs, hogy ezt hogyan, honnan kell kérnie. Az 1931. évi Csendőrségi Lapokban erről bő ismertetést adtunk. 3. A Szut. megmondja. 4. A honvédelmi miniszter úrtól függ. 5. Orsparancsnoka megmondja.

Tanulás. Hornyánszky Viktor Rt. kir. udvari könyvnyomda, Budapest, VI., Aradi-u. 14.

Reménység. Igen.

F. F. Havi 19 pengő 20 fillér.

Török cső., Hódmezővásárhely. A Szut. és prbcső. tanácsot csekkbefizetési lapon kell megrendelni, amint a Cs. L-ban közölve van. A Btk. I.—III. kötetét a Stádium Sajtóvállalatnál (Budapest, VI., Rózsa-u. 111.) rendelheti meg. Kapható.

Incze Márton ny. tiszthelyettes, Pásztó. Igen, folyamatban van, Önre sor kerül a közeljövőben.

M. M. 1891. Csáktornya.

Névváltoztatás. Lapzártakor kaptuk a levelet, ezért választ itt nem adhatunk. Utánajárunk és lehetőleg levélben adunk részletes felvilágosítást. Reméljük, addig nem késik az ügy?

Isten segits rajtam. Azt kérdezi, hogy 1944. évben beadhatja-e a nősülési kérvényét, tekintettel betegségére. Kész örömmel mondanánk igent, ha tudnánk, mi lesz 1944-ben, de még a holnapi napról sem tudunk semmi bizonyosat. Azt ajánljuk, hogy a leányt ne hitegesse.

Vallás. Az áttérésre a tájékoztatást megadja az ottani lelkész. Az áttérés megtörténtét állományparancsban való tárgyalás végett be kell jelenteni a kerületi parancsnok-ságnak.

Egető Imre cső., Zsabya. Kiss Baranyai Antal cső. címe: Kolibica. U. p. Borgóprund.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

Szabó 202/01. Nem közöljük, de ha elküldi mennyiségűnyának, az ügyis boldog lesz.

Férfi, fiú és női kabátok, férfi és fiúruhák, eső- és ballonkabátok, tisztí esőköpenyek legolcsóbb bevásárlási helye

Kulcsár és Theil, Marosvásárhely
 Önállósítási Alaphól létesített cég. **Bólyai-utca 9. szám.**

Mi **BUTORT** előnyösen, megbízható kivitelben

HETESI GÁBOR cégnél vásárolunk.

Budapest, VI., Vilmos császár-út 53.

Styl-butorokban nagy választék.

Keresztény
 műasztalosok
 butortermékek.

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár Rt.
 Bowden lékpázmák és spirálisok.

Budapest, XI., Budafoki-út 60. sz.

Iskola. Mindegyik képre megmondjuk megjegyzéseinket: 1. a géppuskás beleolvad a háttérbe, 2. a „menázi”-osztás főalakja a főzőüst, holott mennivel szebb lett volna, ha az előtérben a tele merőkanál van egy csajkával, hátrább pedig az arcok vagy a testek vonala, 3. a rádiós kép nem éles, 4. a figyelőtávcső állványa felesleges, elég lett volna a két üveg vagy az egész periszkóp, de akkor is a *figyelő* arccal kihangsúlyozva, a háttér felesleges, 5. a kereszt mellett álló lovas: életlen felvétel. A kép készítőjére tekintettel tehát nem közöljük azokat tudva, hogy kapunk még jobbakat.

Dr. Csorba hb. főhadnagy. Az „igazoltatás” tárgyú kép balról fényt kapott, a másik a járőrrel, sötét, a többiek tárgyuknál fogva nem alkalmasak közlésre.

dr. N. A. Nem kaptunk kéziratot, különben már érteztést adtunk volna.

Versenyfeladatok.

(Az I. feladatot lásd mai számunk 645. oldalán.)

II.

Ki mit követett el?

1. A. és B. — jóbarátok — korcsmai mulatozás után kissé ittas állapotban hazafelé mennek. A sötétben A. szakadékba zuhan. Segélykiáltásai ellenére B. nem siet a segítségére, hanem otthagyja, hazamegy és lefekszik. A az esés következtében meghal. A boncolásnál megállapítást nyer, hogy idejében jött segítség megmenthette volna. Milyen bűncselekmény miatt lehet B.-t felelősségre vonni?

2. C. állításköteles, nem akarván katonai szolgálatot teljesíteni, felbujtja D.-t, hogy helyette jelentkezék. D.-t besorozzák és C. helyett, ennek neve alatt eleget tesz a tényleges szolgálati kötelezettségének, amiért neki C. két ökröt ad. Mit követett el C. és mit D.?

3. A kocsis igen szereti a gondjaira bízott két lovat s bosszankodik, hogy a gazdája kevés zabot ad a lovak számára. Éjjelenként folytatólagosan betör a gazdája magtárába, onnan zabot lop és a gazdája lovaival megeteti. Feljelenhető-e a kocsis és miért?

Megoldást csak a csendőrség legénységi állományú tagjaitól fogadunk el. Határidő: november 15. A legjobb megoldások beküldői között emléktárgyat sorsolunk ki.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői **BEÜTHY KÁLMÁN** alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Pt., Budapest, V., Honvéd utca 10.
 Felelős: Györy Aladár igazgató.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára:

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

PAPÍR, IRÓSZER

**Csendőrségi nyomtatvány,
 csendőrségi felszerelések**

CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.
 Megbízható óskeresztény cég! • Pontos postai kiszolgálás.